

vergadering **5**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 17 oktober 2018

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
BOODSCHAPPEN	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
BELANGENCONFLICT over het voorstel van ordonnantie tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet met het oog op de invoering van onverenigbaarheid tussen de functie van burgemeester of schepen en het mandaat van lid van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, van de Senaat, van het Vlaams Parlement en van het Europees Parlement	
Stand van zaken	4
VOORSTEL VAN DECREET van Robrecht Bothuyne, Wilfried Vandaele, Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele noodsituatie – 1710 (2018-2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	5
ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de evaluatie van de organisatie van de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018	5
ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de ondersteuning van de lokale besturen in hun strijd tegen armoede, naar aanleiding van de Werelddag van Verzet tegen Armoede	8
ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over zorgcontinuïteit voor suïcidale personen	12
ACTUELE VRAAG van Bert Moyaers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de verwachte stagnatie van de levensverwachtingstoename in België en de rol hierin van gezondheidspreventie	15
ACTUELE VRAAG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de recente schandalen in de Belgische voetbalwereld	
ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de recente schandalen in de Belgische voetbalwereld	20
ACTUELE VRAAG van Manuela Van Werde aan de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aandacht voor toerisme bij de VRT, naar aanleiding van het schrappen van het televisieprogramma 'Weg zijn wij'	24

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de reactie hierop van de Vlaamse Regering	
ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de reactie hierop van de Vlaamse Regering	
ACTUELE VRAAG van Jan Van Esbroeck aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de reactie hierop van de Vlaamse Regering	
ACTUELE VRAAG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de economische impact hiervan voor Vlaamse bedrijven	27
ACTUELE VRAAG van Franc Bogovic aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over digitale vaardigheden en artificiële intelligentie in het hoger onderwijs	35
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	37
VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE	
Verkiezing van een plaatsvervangend lid	37
VOORSTEL VAN DECREET van Robrecht Bothuyne, Wilfried Vandaele, Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele noodsituatie	
– 1710 (2018-2019) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	38
Algemene bespreking	39
Artikelsgewijze bespreking	43
Hoofdelijke stemming	44
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	44
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	46
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	46

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

An Christiaens, Andries Gryffroy, Els Robeyns, Axel Ronse, Steve Vandenberghe: ambtsverplichtingen;

Bruno Tobback, Francesco Vanderjeugd: familieverplichtingen;

Rob Beenders, Jos De Meyer, An Moerenhout, Tine van der Vloet: gezondheidsredenen.

BOODSCHAPPEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 9 oktober 2018 deelt de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers mee dat de Kamer ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

Bij brief van 9 oktober 2018 deelt de voorzitter van de Senaat mee dat de Senaat zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 60/4)

BELANGENCONFLICT over het voorstel van ordonnantie tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet met het oog op de invoering van onverenigbaarheid tussen de functie van burgemeester of schepen en het mandaat van lid van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, van de Senaat, van het Vlaams Parlement en van het Europees Parlement

Stand van zaken

De voorzitter: Op 27 juni 2018 werd door de plenaire vergadering een motie betreffende een belangenconflict aangenomen met betrekking tot de geplande invoering door het Brussels Hoofdstedelijk Parlement van de onverenigbaarheid van de functie van burgemeester of schepen met het mandaat van lid van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, van de Senaat, van het Vlaams Parlement en van het Europees Parlement.

In het kader van dit belangenconflict vonden overlegvergaderingen plaats tussen delegaties van het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement op 18 juli en 28 september 2018.

Het overleg heeft evenwel niet tot een oplossing aanleiding gegeven. Vandaar heb ik samen met mijn collega van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement Charles Picqué het geschil voor verder gevolg aanhangig gemaakt bij de Senaat conform artikel 32 van de gewone wet tot hervorming der instellingen. De Senaat beschikt

nu over een periode van dertig dagen om een met redenen omkleed advies uit te brengen bij het Overlegcomité.

VOORSTEL VAN DECREET van Robrecht Bothuyne, Wilfried Vandaele, Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele noodsituatie – 1710 (2018-2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Koen Van den Heuvel bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, ik had graag een spoedeisend punt aan de agenda laten toevoegen, namelijk een voorstel van decreet houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele noodsituatie.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons in de loop van de vergadering over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Is de tekst al bezorgd aan iedereen?

Koen Van den Heuvel (CD&V): De tekst is ingediend.

De voorzitter: Dan kan die ter beschikking worden gesteld.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de evaluatie van de organisatie van de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018

De voorzitter: De heer Doomst het woord.

Michel Doomst (CD&V): Minister, vorige zondag is er lokaal en provinciaal, in elk geval vanuit onze fractie, goed gestemd. In hoeverre is er lokaal en provinciaal vlot gestemd?

We hadden het er vorige week nog over in de commissie Binnenlands Bestuur omdat de discussie over elektronisch stemmen en stemmen op papier nog altijd aanwezig is. Nu het stof is gaan liggen, is mijn vraag hoe de verkiezingen in de praktijk op het vlak van organisatie zijn verlopen. Waren er problemen die de moeite zijn om aan te halen en te bekijken? Zal er een evaluatie gebeuren van het geheel waaruit we op het vlak van praktische organisatie en een nog betere dienstverlening in de toekomst besluiten kunnen trekken?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, het zal u misschien verbazen, maar ik ben zeer verheugd dat u mij deze vraag stelt. Waarom? Ik krijg hierbij de gelegenheid om mijn hele administratie en alle andere mensen die daarbij betrokken waren, een dikke pluim te geven. *(Applaus)*

De organisatie van zowel de gemeente-, districts- als provincieraadverkiezingen is zeer vlot verlopen. Ik ben zowel zaterdag als zondag permanent aanwezig geweest in het zogenaamde zenuwcentrum in Brussel om alles te kunnen volgen. Ik vond dat heel interessant, ook de ijver van alle mensen die daar bezig waren. Natuurlijk, bij elke verkiezingen gebeuren er zaken waar je gewoon geen vat op hebt en ook geen vat op zult krijgen. Een voorzitter van een stembureau die zich overslaapt? Ja, dat kan gebeuren. Het papier van de scanner dat op is? Ja, dat moet dan worden bijgevuld. Er zijn een aantal zaken gebeurd, maar die gebeuren bij elke verkiezing.

Ik wil trouwens ook nog meegeven dat er 350 technici op pad waren in heel Vlaanderen om direct te kunnen ingrijpen, als er zich technische problemen zouden voordoen.

In Brussel was er ook nog een groot aantal juristen aanwezig die constant in telefonisch contact stonden met de mensen van zowel de stem- als telbureaus. Ik denk ook dat we mogen vaststellen dat bijna alle resultaten redelijk snel officieel gepubliceerd konden worden op de website www.vlaanderenkiest.be. U was, denk ik, redelijk snel op de hoogte van uw absolute meerderheid in Gooik – proficiat daarvoor.

Natuurlijk konden de resultaten in een beperkt aantal gevallen niet direct gepubliceerd worden. Het gaat dan voornamelijk om de provincies, waar dat pas maandag of dinsdag gebeurde. Dat had niets te maken met de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), maar alles met het feit dat er bijvoorbeeld een pv was achtergebleven in een bureau en nog niet officieel was doorgekomen. Zolang niet alle pv's binnengekomen zijn, kan mijn administratie de volledige resultaten niet publiceren.

U weet ook dat er in Gent een of andere flauwe plezante wit poeder in twee stemurnes had gedropt, waardoor twee stembureaus gesloten zijn. Alle mensen die daar nog moesten stemmen, hebben dat in een ander bureau kunnen doen. U weet dat wij op het vlak van veiligheid geen risico's kunnen nemen. Vanwege die twee achtergebleven urnes hebben ze ook in Gent moeten wachten tot de dag nadien. Ondertussen zijn die stemmen wel geteld.

Mijnheer Doomst, net zoals in 2012 zal ABB opnieuw een evaluatie opstellen, wat me ook zeer nuttig en waardevol lijkt. Ik ben natuurlijk niet de voorzitter van de commissie Binnenlands Bestuur, dus ik kan niet zelf beslissen om die evaluatie te bespreken en door mijn administratie te laten toelichten.

Ik sluit af met – nogmaals – een dikke pluim aan alle mensen die betrokken waren bij de organisatie van deze lokale en provinciale verkiezingen.

Michel Doomst (CD&V): Bedankt, minister, voor uw antwoord en de duidelijkheid dat we naar uitvoering van elektronisch stemmen duidelijk in de goede richting zitten.

We zijn nu acht maanden voor de volgende verkiezingen. Wordt er vanuit de evaluatie nog op het terrein gewerkt om hier en daar eventueel nog elektronische bekingen op gang te brengen of is het landschap op dat vlak stabiel gebleven?

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Collega Doomst, u hebt het hier over de technische aspecten van afgelopen zondag. Wat we hier te horen krijgen van de minister, is uiteraard zeer interessante en positieve informatie, maar een evaluatie van de verkiezingen gaat voor mij veel verder dan dat technische aspect. Dat gaat ook over de opkomst van de voorzitters en bijzitters, dat gaat over beroepen die

eventueel nog mogelijk zijn bij de Raad voor Verkiezingsbestwistingen en bij de Raad van State. Voor mij gaat een evaluatie dus veel verder dan enkel wat hier is aangehaald.

Ik zou willen voorstellen een verzoek te richten naar de voorzitter van de commissie Binnenlands Bestuur om al die aspecten eens op de agenda te plaatsen, zodat wij een degelijke en allesomvattende evaluatie kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, ik heb de verkiezingen vanuit de commissie Binnenlands Bestuur met veel interesse gevolgd en voor zover ik weet is alles zeer goed verlopen. Proficiat daarvoor.

Wat de evaluatie betreft, veronderstel ik dat dat een even omvangrijk rapport zal zijn als dat van 2012, dat toen opgemaakt is onder leiding van Guido Decoster.

Ik heb er in de commissie ook naar verwezen dat het misbruik van volmachten in rusthuizen een van de meest gehoorde klachten was in het rapport van 2012. ABB had dienaangaande ook een aanbeveling gedaan. Als uit het volgende evaluatierapport opnieuw blijkt dat het misbruik van volmachten in rusthuizen een issue is, bent u dan bereid rekening te houden met de aanbeveling van uw administratie?

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Pira, ik vind uw vraag zeer bizar. ABB heeft inderdaad een aanbeveling gedaan, maar ik heb die wel uitgevoerd. Ik heb een omzendbrief gestuurd naar alle lokale besturen met de vraag om zoveel mogelijk stembureaus te installeren in woonzorgcentra, net om te voorkomen dat er volmachten geronseld zouden worden. Daar zal mijn administratie ook wel een aspect van opnemen in het evaluatierapport, dat lijkt me nogal redelijk.

Maar ik heb wel een omzendbrief naar de lokale besturen gestuurd met de vraag om dat te doen. Ik weet dat ook heel veel lokale besturen dat hebben gedaan. Laten we het bespreken in de commissie Binnenlands Bestuur als het evaluatierapport klaar is.

Collega Doomst, ik was verantwoordelijk voor de organisatie van deze lokale verkiezingen, maar u weet ook dat voor de verkiezingen in mei de federale overheid verantwoordelijk is voor de organisatie. In Vlaanderen waren er nu ongeveer 6000 stembureaus waarvan 3000 digitaal. Alles is zo goed als vlekkeloos verlopen. U vraagt of we voor de verkiezingen van 26 mei volgend jaar nog meer digitaal kunnen stemmen, maar ik denk dat het te kort dag is om dat nog te kunnen regelen. Het is natuurlijk aan de federale overheid. U hebt mij vorige week in de commissie ook nog een vraag gesteld over de reden waarom Wallonië volledig is afgestapt van het digitale stemmen en opnieuw op papier en potlood is overgestapt. Ik heb gezegd dat het wel een flinke duit heeft gekost en dat wij wel nog een oproep aan de lokale besturen hebben gedaan, naar aanloop van deze verkiezingen, dat, als ze wilden instappen in het systeem, dit kon, maar wel op eigen kosten.

Michel Doomst (CD&V): Minister, ik dank u voor alle informatie, met ook onze felicitaties voor de Vlaamse administratie maar ook voor alle lokale mensen die zich geweldig hebben ingezet. Aansluitend bij het idee van mevrouw Sminate: er was soms lokaal een probleem om de bureaus bevolkt te krijgen. Ik denk dat we rond omkadering en vergoeding eens nagaan of we nog een tandje bij kunnen steken om alles nog vlotter te laten verlopen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de ondersteuning van de lokale besturen in hun strijd tegen armoede, naar aanleiding van de Werelddag van Verzet tegen Armoede

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, vandaag is het Werelddag van Verzet tegen Armoede. Vanmorgen las ik ergens dat het een dag is waarvan we eigenlijk zouden moeten hopen dat die er niet meer is, niet omdat we het verzet tegen armoede opgeven of omdat we armoede onder de mat zouden willen vegen, maar wel omdat we eindelijk stappen zouden zetten om in een van de meer welvarende regio's van de wereld armoede ook structureel terug te brengen.

Helaas gaat het cijfermatig niet de juiste kant op. Ik denk dat we hierover al ettelijke keren van gedachten hebben gewisseld. Vorige week nog bracht Decenniumdoelen een nogal alarmerend rapport uit waaruit bleek dat in 33 steden in Vlaanderen heel wat lichten op zijn minst in het beste geval op oranje en in heel veel gevallen op rood stonden. Er zijn steden waar er 20 procent kinderarmoede is, er is een stad waar we in 38 procent van de gezinnen kinderarmoede aantreffen. Het is evenveel keren een oproep aan ons allen om daarmee aan de slag te gaan.

Ik zou niet de optimist zijn die ik ben als ik ook niet de opportuniteit zie die zich vandaag aanbiedt om met alle lokale bestuurders – en in de meeste steden en gemeenten is men vandaag misschien al aan de slag om beleidsplannen te maken, om nieuwe beheers- en beleidscycli voor te bereiden – na te gaan hoe we, met cijfers in de hand – en die zijn veelvuldig voorradig – ervoor kunnen zorgen dat we de komende zes jaar in Vlaanderen absoluut stappen voorwaarts zetten, ook met de lokale besturen.

Minister, het is evident dat u een verantwoordelijkheid hebt. Er is een heel duidelijke verantwoordelijkheid op het federale niveau als het gaat over inkomens, inkomenszekerheid en sociale zekerheid, maar het staat ook buiten kijf dat de lokale besturen een cruciale rol kunnen spelen, en in veel gevallen ook spelen.

Minister, mijn vraag is dan ook duidelijk: hoe gaat u die lokale beleidsmensen ondersteunen, coördineren, bijstaan, helpen, aanvuren als het moet, om ervoor te zorgen dat in de beleidsplannen van de komende zes jaar armoede en kinderarmoede een prominente rol spelen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Van Malderen, ik hoop dat ik u toch een beetje positief kan stemmen als het over dit onderwerp gaat. Er wordt altijd gesproken over mensen die in armoede zitten. Ik wil nog eens benadrukken dat het gaat over het risico om in armoede te belanden. Het wil niet zeggen dat die mensen per definitie al in armoede leven, maar ze hebben een risico. Het is belangrijk om dat onderscheid nog eens te duiden.

U geeft zelf aan dat we het debat al verschillende keren hebben gevoerd. De cijfers waarmee Decenniumdoelen naar buiten is gekomen, zijn ook geen nieuwe cijfers. In juni hebben we hier nog een zeer geanimeerd debat gehad waarin zelfs mijn ontslag is gevraagd op basis van die cijfers. Het zijn dezelfde cijfers. Het zijn geen nieuwe. Wat ik wel lees in Decenniumdoelen, en u hebt dat zelf ook aangehaald, is dat er inderdaad 33 gemeenten zijn waar het risico op armoede

hoger dan 10 procent is. Dat is zeer verspreid. Het gaat over Oostende, maar ook over Antwerpen, Gent, Kortrijk enzovoort.

Ik heb een onderzoek besteld om instrumenten te kunnen aanreiken aan de lokale besturen, waarmee zij effectief aan armoedebestrijding kunnen doen. Dat onderzoek is ondertussen afgerond; het werd gepubliceerd in augustus van dit jaar. Misschien is het iedereen ontgaan vanwege de campagne, maar het is dus afgerond. Ik ben er ook onmiddellijk mee aan de slag gegaan, want op basis van dat onderzoek organiseren we in januari een studiedag voor de lokale besturen, voor alle mensen die lokaal geëngageerd zijn, en deelnemen aan de democratie. Daar leggen we uit hoe zij concreet met die instrumenten aan de slag moeten gaan, en hoe ze dat kunnen meenemen in hun BBC.

U weet dat de BBC eind 2019 afgerond moet zijn; daarom organiseren we de studiedag al in januari 2019. Dat is dus een goede zaak. Daarnaast komt er ook nog een publicatie met goede praktijkvoorbeelden, waarbij men iets kan leren van steden of gemeenten die het iets beter doen. Dat wordt officieel gepubliceerd in BinnenBand, een publicatie van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB). U kent dat wellicht. Dat is dus ook zeer goed.

Collega Van Malderen, ik denk ook dat de inkanteling van de OCMW's in de gemeenten en steden ook een belangrijke opportuniteit is om tot een geïntegreerd lokaal sociaal beleid te komen. Maar ik weet dat uw fractie het er niet mee eens was, en er ook niet voor heeft gestemd. Alles zit nu centraal, alles wordt nu besproken in één raad. Tegelijkertijd is er ook nog maar één loket. Dat verhoogt dus natuurlijk wel de toegankelijkheid voor de mensen die hulp nodig hebben, en het verlaagt het stigma.

U weet ook dat er al jaren geïnvesteerd wordt in lerend netwerken en dergelijke meer. Ik ga daar niet verder op ingaan, want u kent die problematiek ook zeer goed.

U hebt gevraagd wat ik doe om de lokale besturen te ondersteunen. Ik heb verwezen naar het onderzoek en de studiedag. We reiken ook concrete instrumenten aan, wat goed is. Want u hebt gelijk: niet alleen het federaal niveau, niet alleen het Vlaams niveau, maar zeker ook de lokale besturen hebben een grote verantwoordelijkheid in het kader van het bestrijden van armoede.

Maar ook financieel dragen we natuurlijk ons steentje bij: u herinnert zich misschien de discussie over de inkanteling van de sectorale subsidies in het Gemeentefonds. U weet ook dat het risico op armoede een van de parameters is in de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds. Dus ik denk dat we vanuit mijn bevoegdheid Binnenlands Bestuur ook inzetten op armoedebestrijding, en dat we de lokale besturen de nodige instrumenten aanreiken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Bedankt, minister. Ik heb in de opsomming die u hebt gegeven, eigenlijk geen dingen gehoord waarvan ik dacht: dit is een slecht idee. Ik heb ook de open brief van minister Vandeuren gelezen. Hij pleit er binnen zijn bevoegdheidsdomein voor om te sensibiliseren, te signaleren, op te treden, enzovoort. Ook daar kan ik weinig tegen inbrengen. Maar de cruciale vraag die we ons moeten stellen, is: gaan we er met een publicatie, een studiedag, sensibiliseringsacties en open brieven effectief voor kunnen zorgen dat de armoede in Vlaanderen, van De Panne tot Maaseik, binnen de zes jaar teruggedrongen wordt – mede door lokale actie?

Wat ik een beetje mis in uw antwoord, is het concreet inzetten van middelen. Ik ben heel blij met een open brief die dingen aanbrengt die mij na aan het hart

liggen, en ik ben heel blij met sensibilisering. Maar ik mis een aantal harde bevoegdheden waarover u beschikt, en die u zou kunnen inzetten. De Decenniumdoelen zetten bijvoorbeeld in op betaalbare huisvesting. U zet daar wel middelen op in, maar in de praktijk zien we dat het aantal sociale woningen niet toeneemt. Hoe gaat u daarmee aan de slag?

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Ik sluit mij zeer graag aan bij de vraag. In dat opzicht heeft de minister van Welzijn al tal van handvatten aangereikt aan de lokale besturen om die armoedebestrijding zeer concreet aan te pakken, ook op lokaal vlak. Ik verwijs naar verschillende decreten die hier goedgekeurd werden, zoals de uitrol van de Huizen van het Kind, het decreet Lokaal Sociaal Beleid, en het Geïntegreerd Breed Onthaal.

De belangrijkste hefboomen om armoede ook lokaal aan te pakken, zijn uiteraard automatische rechtentoekenning, het proactief en outreachend handelen, en de toegankelijkheid van de dienstverlening. Ik wil het vooral over dat laatste punt hebben. Minister, een van uw werkgroepen van deze legislatuur richt zich op de toegankelijkheid van die dienstverlening. Hoever staat die werkgroep, wat is de stand van zaken daarrond, en wat zijn de tools die heel specifiek in dit kader, de toegankelijkheid van de dienstverlening, aan lokale besturen aangereikt kunnen worden?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik heb ook de brief van minister Vandeuren gelezen, die vanuit zijn bevoegdheden vertelt hoe hij met lokale besturen wil samenwerken om armoede aan te pakken. Ik hoor u een aantal maatregelen opsommen waarmee u vanuit binnenlandse zaken de lokale besturen wilt ondersteunen.

Dat is uiteraard goed, maar wat we niet mogen doen met armoedebestrijding, is elk vanuit een hoekje of hokje werken. Armoede is een draak met vele koppen en je moet al die koppen tegelijk aanpakken. Je moet inzetten op scholen, op wonen, op werk. Op al die zaken moet je tegelijkertijd inzetten. Dat is natuurlijk uw bevoegdheid als minister van Wonen.

We hebben de afgelopen jaren een beleid gezien – en dat moet u eerlijk toegeven – waarvan de impact niet is wat die moet zijn. De kinderarmoede bijvoorbeeld is niet gedaald.

We gaan binnenkort nieuwe beleidsbrieven van u krijgen. Wat zal deze Vlaamse Regering nog nieuw op de tafel leggen – extra op de tafel leggen – om de strijd tegen armoede vanuit de Vlaamse overheid samen met de lokale besturen tot een goed einde te brengen?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Wat dat laatste betreft, denk ik dat we dat dan wel zullen bespreken op het ogenblik dat we de beleidsbrief hebben. De minister kan voor zichzelf antwoorden, maar mijn aanvoelen is dat dat buiten de scope van deze vraag valt.

Op de vraag zelf wil ik ook nog even tussenkomen, voorzitter. Ik heb het volste vertrouwen in onze lokale besturen en overheden. De timing van de studiedag is uitermate gunstig, ook omdat het de aanvang is van nieuwe colleges, om hefboomen te zoeken en best practices te onderzoeken en aan te wenden om binnen de eigen bevoegdheden in de eigen gemeenten armoede doeltreffend aan

te pakken. Het is juist een illustratie van de brede aanpak die één beleidsdomein overstijgt. Wat mij betreft, is dat wel degelijk een instrument dat we kunnen en zullen aanwenden om armoede terug te dringen in onze gemeenten.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Van Malderen, u bent wellicht op de hoogte van het feit dat gisteren de nieuwe EU-SILC-cijfers (European Union - Statistics on Income and Living Conditions) zijn verschenen. Daaruit blijkt dat het risico op armoede in Vlaanderen op 9,8 procent staat. Dat is het laagste niveau sinds 2004. Zijn we nu in een hoerastemming? Neen, want elke persoon in armoede is er een te veel. Elke persoon die het risico op armoede loopt, is er een te veel. Daar zijn we het over eens. Maar u kunt niet ontkennen dat we anno 2017 – het zijn cijfers van 2017 – op het laagste niveau staan sinds 2004, namelijk op 9,8 procent.

Wat de huisvesting betreft, vind ik het nogal vreemd na het debat hier in de plenaire twee weken geleden. U weet dat ik wat sociaal wonen betreft 3,8 miljard euro heb geïnvesteerd. Dat is 53 procent meer dan in de vorige legislatuur. U ontkent dat allemaal niet. Dat zou ook nogal moeilijk zijn: het staat allemaal zwart op wit.

Het is natuurlijk ook wel de bedoeling, mijnheer Van Malderen en anderen, dat die sociale woningen terechtkomen bij die mensen die dat het meest nodig hebben. Ja? Ik weet hoe de wetgeving in elkaar zit. Maar er is ook nog wel zoiets als ethisch fatsoen.

Wat echt mijn petje te boven gaat, en u bent daar niet alleen voor verantwoordelijk, is dat uw fractie, Groen, zich nog onthouden heeft, en het Netwerk tegen Armoede allemaal tegen de tijdelijke contracten zijn. Wat u betreft en het Netwerk tegen Armoede betekent eens een sociale woning, altijd een sociale woning. Ik vind dat absoluut niet correct als u hier dan tegelijk zegt: 'Er moet meer gedaan worden in de sociale huisvesting.' Tegelijk zegt u dat iemand die op zijn 20 jaar een sociale woning krijgt, maar zich significant verbetert, daar toch mag blijven wonen tot zijn 70 jaar. Neen, mijn visie en die van de voltallige Vlaamse Regering is dat de middelen van sociale huisvesting en dus ook de sociale woningen naar die mensen moeten gaan die het echt nodig hebben in onze samenleving. Het recht op een sociale woning is geen levenslang recht. U hebt tegengestemd met uw fractie. Dat gaat mijn verstand te boven.

Inzake de automatische toekenning van rechten, mevrouw Franssen, weet u dat niet elk recht automatisch kan worden toegekend. Ik geef u één voorbeeld: huursubsidies zijn gekoppeld aan een conformiteitsattest, aan een kwaliteitscontrole. *(Opmerkingen)*

Dat is een van de voorbeelden die ik geef.

We zijn daar volop mee bezig. Ook minister Crevits is volop bezig met de automatische toekenning van studietoelagen en -beurzen en dergelijke meer. Maar niet elk recht kan zomaar automatisch worden toegekend, omdat we dan – onder andere in het concrete voorbeeld dat ik heb gegeven – moeten inboeten op kwaliteit. Ik denk dat dat niet goed is. Ik denk dat u daar ook geen vragende partij voor bent. We zijn ermee bezig.

Collega's, is er nog werk aan de winkel? Ja. Doen we het in Vlaanderen in vergelijking met de andere twee gewesten veel beter? Ja. Moeten we hoera zeggen? Neen. Maar u kunt de waarheid niet ontkennen na de nieuwe EU-SILC-cijfers: 9,8 procent is het laagste niveau sinds 2004. *(Opmerkingen)*

Ja maar, mijnheer Van Malderen, u zegt constant dat het onder mij altijd gestegen is. Ik stel nu alleen op basis van objectieve cijfers, van een objectieve publicatie, vast dat we anno 2017 op het laagste niveau staan sinds 2004.

Collega's, als men het over armoedecijfers heeft, hebben we een heel moeilijk en complex debat. Het is ook een debat dat zich niet leent tot zwartepieten. We moeten daar allemaal aan hetzelfde zeel trekken. Maar we moeten in dit debat ook problemen durven benoemen.

Ik lees ook in verschillende studies dat er een impact op de armoederisicocijfers is van de instroom van vluchtelingen. Ik heb dat hier in juni gezegd. Mijn ontslag is hier toen gevraagd. Het kot was hier te klein. Ik heb tijdens de campagne verschillende mensen van uw partij – Louis Tobback, Johan Vande Lanotte – onverbloemd horen zeggen dat het feit dat de kinderarmoede in hun stad is toegenomen, aan de vluchtelingencrisis ligt. Geen vuiltje aan de lucht.

Collega Van Malderen, als we samen willen werken aan het bestrijden van de armoede, zowel op federaal, Vlaams als lokaal niveau, moeten we ook het lef hebben om problemen bij naam te noemen, want anders komen we nergens. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik betreur een beetje dat u, in weerwil van de betogen van collega's, uw tijd vooral hebt besteed om opnieuw polemieken te creëren, terwijl er hier een oproep was om, nu de campagnes gedaan zijn, effectief aan de slag te gaan om in elk van die beleidsplannen armoedebestrijding prioritair naar voren te schuiven. U bent minister van Binnenlands Bestuur. U hebt vandaag de middelen om dat te doen.

We horen in dit soort debatten heel vaak dat elke arme er één te veel is. Maar als we de middelen hebben en we benutten ze niet, dan is elk excuus er ook één te veel. Ik zou willen dat u de middelen die u hebt, ook effectief benut om bijvoorbeeld wat Decenniumdoelen ook aanklaagt, namelijk het gebrek aan solidariteit tussen gemeenten, op te lossen, om uw verantwoordelijkheid te nemen om een overkoepelend en coördinerend beleid te voeren. Dat is uw titel als minister. Ik zou verwachten dat u dat ook doet. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over zorgcontinuïteit voor suïcidale personen

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Collega's, we weten dat Vlaanderen nog altijd bijzonder bedroevende cijfers heeft wat betreft het aantal suïcides en suïcidepogingen. Maar we zijn ons daar als samenleving ook van bewust. We blijven niet bij de pakken zitten. We hebben gezorgd voor een tweede, degelijk Vlaams Actieplan Suïcidepreventie, dat al tot resultaten heeft geleid, met dien verstande dat de doelstelling van 20 procent minder suïcides in 2020 ten opzichte van referentiejaar 2000 bijna bereikt is, weliswaar nog niet in elke leeftijdsgroep.

We gaan verder op die ingeslagen weg. In dat opzicht verheugt het mij ten zeerste dat enige tijd geleden het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) een tweede zeer belangrijk element in de verdere strijd tegen suïcide heeft gelanceerd, namelijk een model van ketenzorg, waarbij gekeken wordt hoe we iemand, als hij vanuit zijn suïcidaliteit eenmaal in de zorg is beland, kunnen vasthouden, bijhouden en overdragen aan een andere zorgverlener op het ogenblik dat het nodig is, zonder dat we aan continuïteit en aan kwaliteit van zorg inboeten. Dat is een ongelooflijk belangrijke schakel in ons hele preventiewerk. Het is ook een mooie aanvulling op wat vorig jaar al door het VLESP werd gelanceerd, namelijk de

multidisciplinaire richtlijn die zorgverleners zelf de nodige handvatten en expertise aanreikt om met hun suïcidale cliënten om te gaan.

Maar geen enkel model is goed als het niet voldoende wordt geïmplementeerd op de werkvloer, als het niet voldoende gekend is, als het niet voldoende wordt toegepast. Dat brengt me bij deze heel concrete vraag, minister. Vanuit uw bevoegdheid en vanuit uw bekommernis die we kennen, wat zult u doen om dit model van ketenzorg zo snel mogelijk kwaliteitsvol over heel Vlaanderen uit te rollen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik deel uw mening, collega. Deze leidraad is een heel cruciale stap in de uitvoering van het tweede Vlaamse Actieplan Suïcidepreventie, omdat hij inderdaad inzet op de continuïteit. Als je wordt geconfronteerd met risico's van suïcidaliteit, dan moet er opvolging zijn en moeten degenen die in de keten met betrokkenen worden geconfronteerd of met hen aan de slag gaan in de hulpverlening of elders, van elkaar weten wat ze in dat traject van elkaar mogen verwachten. Ze moeten samen kunnen waken over die continuïteit in de opvolging. Die leidraad is, in tegenstelling tot de multidisciplinaire richtlijn, niet zozeer gericht op wat je als zorgverstrekker doet in de behandeling, maar is gericht op de vraag hoe je goed kunt weten wat je van elkaar mag verwachten in de opvolging en de continuïteit.

Uiteraard gaat het VLESP de implementatie van die leidraad opvolgen. In de leidraad is in een hoofdstuk uitdrukkelijk beschreven hoe de implementatie van die leidraad zal gebeuren. Dat staat uitdrukkelijk opgenomen in dat plan.

En we gaan uiteraard onze netwerken inzake geestelijke gezondheid van volwassenen erop aanspreken om ook in de regio's daar de nodige contacten voor te organiseren.

We gaan ook onze suïcidepreventiewerkers in onze centra voor geestelijke gezondheidszorg vragen om de professionals te ondersteunen wanneer zij eigenlijk met elkaar in gesprek moeten gaan, om die leidraad om te zetten in praktische afspraken. Dat zal op het terrein toch moeten gebeuren en geformaliseerd worden. Men gaat die actoren in de regio moeten samenbrengen. Ze zijn ook benoemd in de leidraad.

En tot slot is het toch belangrijk om u te signaleren dat we in ons toezichtmodel in de geestelijke gezondheidszorg ook een nieuwe stap zetten en meer de continuïteit van de hulpverlening in het toezicht brengen dan de individuele, aparte betrokken instellingen en voorzieningen. Dat is nieuw. Het zegt meteen ook dat we eigenlijk in ons model van zorg meer moeten inzetten op de continuïteit en de ketenaanpak en dat we ons toezichtmodel ook daaraan willen aanpassen, zoals ook in het nieuwe decreet op de geestelijke gezondheidszorg zal staan. Nadat we eerst de kans gegeven hebben om die leidraad te implementeren, gaan we ook consequent meer op het toezicht op die continuïteit inzetten dan dat we dat tot nu toe gedaan hebben.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik onthoud twee elementen waarover ik zeer tevreden ben. Ik geloof ook in die regionale aanpak, ik geloof niet in één model dat vanuit Brussel wordt ontworpen en dan over heel Vlaanderen als voorbeeld wordt gesteld en nauwkeurig nagevolgd moet worden. Ik geloof wel, zoals in de leidraad staat, in stenen, in elementen die in dat model moeten zitten en dan zal men dat van regio tot regio wel invullen op de manier die het best aansluit bij die regio.

Ik geloof ook in een tweede element dat u aangeeft, namelijk dat toezicht hier een rol moet spelen, om net bijkomend aandacht te vestigen op die continuïteit

en te zorgen dat kwaliteit en continuïteit voortdurend hand in hand gaan. Tot daar niets dan tevredenheid van mijn kant.

Ik heb nog één bekommernis. Het is niet meer dan dat, maar het is een heel oprechte bekommernis. Als we nu naar het model kijken, dan werkt het inderdaad heel sterk vanuit die regionale benadering en is het niet altijd heel duidelijk hoe bijvoorbeeld personen die nog niet in het zorgtraject zitten, maar via een contact met de Zelfmoordlijn of met een Tele-Onthaal voor het eerst spreken over hun behoefte aan steun en ondersteuning en aan zorg, toegeleid kunnen worden naar een zorgmodel waarin dan vervolgens die continuïteit tot stand kan komen. Die toeleiding vanuit een andere hoek is, wat mij betreft, nog niet helemaal duidelijk en blijft een bijzonder aandachtspunt.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik was ook heel blij om deze leidraad te zien voor de zorgcontinuïteit. Dit is immers iets dat toch binnen verschillende domeinen vaak een probleem blijkt te zijn. Als we zien dat mensen na een ontslag uit een ziekenhuis binnen een maand een zeer verhoogd risico hebben om opnieuw een suïcidepoging te ondernemen, dan is het wel heel erg belangrijk dat die personen na hun thuiskomst op tijd opgevolgd worden. Men mag ze niet lang laten wachten op een afspraak, en men moet ze ook actief gaan contacteren. Het is vaak ook zo dat mensen die iets dergelijks hebben meegemaakt, niet zelf actief afspraken gaan maken of hulp zoeken. Dus we moeten zelf, als hulpverleners, naar die mensen toe gaan.

Ik heb nog een bijkomende vraag aan u, minister. Wat gaat de rol hierin zijn van de eerstelijnszones die worden opgericht?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik deel de vaststelling van de anderen dat de aanpak om met continuïteit, met kennis te werken, de juiste is. Ik denk dat hier een groot draagvlak voor is. Ik maak me wel heel veel zorgen. Als je vandaag naar het landschap van geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen, in Brussel en van heel België kijkt, is dit ongelooflijk versnipperd. In functie van de regeltjes is er een ander aanbod, je aanbod is niet altijd op de juiste manier afgestemd. Het verbetert er in mijn ogen ook niet op. We hebben nu een terugbetaling van psychologen die federaal wordt beslist. Dat is alleen voor volwassenen; voor kinderen en voor ouderen moeten we dan met de netwerken andere zaken gaan doen. Dat maakt het allemaal moeilijker en ingewikkelder. Mijn vraag is of u met het ontwerp decreet dat u hebt klaarstaan, nog deze legislatuur stappen zult zetten om het aanbod veel meer op elkaar af te stemmen en te zorgen dat er veel meer samenwerking en coherentie mogelijk is op het terrein.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, dit zijn zeer interessante en pertinente vragen. Wat de laatste vraag betreft: de laatste adviezen over het voorontwerp van decreet komen binnen en dan moeten we ook nog naar de Raad van State.

Het decreet zet natuurlijk veel meer in op de nieuwste inzichten in wat een goed geestelijk gezondheidsbeleid is. Het zet in op de aanwezigheid van ervaringsdeskundigheid en ook veel meer op het creëren van netwerken waardoor die fameuze ketenaanpak en de continuïteit ook veel meer tot de evidente goede geestelijke gezondheidszorg gaan behoren. In die zin is het decreet ongetwijfeld een kader waarop je dan regelgevend in uitvoeringsbesluiten en financieringstechnieken kunt bouwen. Dat kader geeft incentives in die richting, maar ik zou ook niet correct zijn mocht ik niet aangeven dat het uiteraard een beetje zoeken

is naar de manier waarop dat ook kan inhaken op de federale bevoegdheden, en meer bepaald de gezondheidszorg en de geestelijke gezondheidszorg die ook vanuit de federale ziekteverzekering worden gefinancierd. Je zult daar altijd een soort synergie en afstemming moeten zoeken. De meeste capaciteit in de geestelijke gezondheidszorg in de tweede lijn, en wellicht met de komst van de terugbetaling van psychologen ook in de eerste lijn, zit toch nog altijd in de ziekteverzekering. Wij hebben daar uiteraard ook een verantwoordelijkheid in, maar het is hoe dan ook minstens een gedeelde bevoegdheid.

Dat betekent dus dat wij ook heel erg inzetten op intense samenwerking met de federale overheid. Federaal minister De Block heeft belangrijke zaken gedaan in de financiering van de geestelijke gezondheidszorg. Opnieuw, de komst van de terugbetaling van psychologen gebeurt op een manier dat dat ook afgestemd is op de manier waarop wij onze projecten kunnen laten evolueren. Dat wil ik echt wel formeel bevestigen. Ik kan alleen maar ten stelligste benadrukken dat die afstemming wel degelijk gebeurd is, zoals trouwens over ons decreet ook informeel is afgestemd.

De eerstelijnszones gaan uiteraard een heel essentieel kader worden in de toekomst. Dat is in wording. Die governance moet nog worden ontwikkeld maar ik ga er wel van uit dat de idee dat je op dat niveau de multidisciplinariteit ondersteunt en de kringwerkingen concreet probeert te maken, een geweldige opportuniteit is om in die ketenaanpak in de eerste lijn ook te zorgen dat die regionale afspraken binnen de zone waar dat nodig en mogelijk is, ook kunnen gebeuren.

Ik geef maar een bedenking. We gaan nog een weg afleggen. We hebben een project gedaan in een bepaalde regio om eens te kijken of je vanuit de huisartsenkringen ook andere kringwerkingen in de zone zou kunnen betrekken, maar een kringwerking van de actoren in de eerste lijn geestelijke gezondheidszorg is in vele regio's nog nauwelijks bestaande. Dat zou nog een heel stuk van de weg zijn die moet worden afgelegd.

Laatste bedenking. In het plan wordt wel degelijk gesproken over de hulplijnen en de manier waarop daar moet worden gekeken of de doorverwijzing kan gebeuren. Maar u weet natuurlijk ook dat de anonimiteit daar belangrijk is. Het zal ervan afhangen in welke mate men aan de betrokkene kan vragen of hij wil dat men hem met iemand in contact brengt. Maar het aspect dat je vanuit die hulplijnen ook in die leidraad een stap moet kunnen zetten, is wel degelijk in dat plan benoemd.

Piet De Bruyn (N-VA): Daarom heb ik het geuit als een bekommernis, want ik denk dat het een heel belangrijk element is waarin men toch nog wel wat concrete stappen kan zetten. Vandaar misschien de suggestie om binnen het VLESP, waar veel expertise aanwezig is, te kijken of er een project gestart kan worden dat specifiek kijkt, ook in het buitenland, of er goede voorbeelden zijn van hoe die toelevering vanuit de Zelfmoordlijn zou kunnen gebeuren. Ik denk dat daar voldoende wil, bereidheid en expertise is om daar verder naar te zoeken. Dat zou een mooie aanvulling zijn bij dit, wat mij en mijn fractie betreft, schitterend model van ketenzorg dat nu is voorgesteld. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld

ACTUELE VRAAG van Bert Moyaers aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de verwachte stagnatie van de levensverwachtingstoename in België en de rol hierin van gezondheidspreventie

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Vandaag las ik in meerdere kranten over een studie naar de evolutie van de levensverwachting in verschillende landen. Eigenlijk was dat

positief, want tegen 2040 zou men in België bijna 83 jaar kunnen worden, 2 jaar meer dan het vandaag zou zijn. Tegelijkertijd was er de bedenking dat het in ons land minder goed vooruitgaat dan verwacht: we zakken van plaats 21 naar plaats 28 in de ranking, en onze buurlanden doen het bovendien veel beter.

Volgens gezondheidseconoom Lieven Annemans zou dit liggen aan het feit dat we minder inzetten op gezondheidspromotie en op ziektepreventie. De kwaliteit van de medische behandelingen die we in ons land hebben, is uitstekend. Die compenseert vandaag heel veel van het tekort dat we hebben aan preventie. We moeten ook toegeven dat Vlaanderen het beter doet dan Wallonië en Brussel, maar evenzeer is er ook voor ons nog werk aan de winkel. Er is een spreekwoord dat zegt: 'Voorkomen is beter dan genezen'. Minister, welke maatregel zult u nemen om de verwachte stagnatie van onze levensverwachting, die vooral wordt veroorzaakt door obesitas, hart- en vaatziekten en ongezonde levensstijlen, tegen te gaan en de gezondheid van de Vlaming te verhogen?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Misschien toch eerst iets over die cijfers. Als ik goed ben geïnformeerd, gaat het voor België over de gegevens uit de Gezondheidsenquête van 2013. Er zijn een aantal hypothesen en parameters gehanteerd die op een horizon tot 2040 gigantische verschillen geven als je de hypothese ook maar licht wijzigt.

Om te meten of iets beter of slechter zal evolueren, gebruikt men blijkbaar de mate waarin er veranderingen optreden in de scholingsgraad van de vrouwen en in de beschikbaarheid van gezinsplanning. Dat zijn twee belangrijke parameters om in te schatten of iets zal verbeteren of verslechteren. Op die twee parameters scoort België behoorlijk goed als je dat internationaal vergelijkt, dat is ook de reden waarom we daarin tijdens de volgende jaren minder zullen verbeteren of evolueren. Om maar te zeggen dat men die cijfers toch met enige nuance moet bekijken.

Dan het tweede element: dat we in ons gezondheidssysteem een shift moeten maken van curatie naar een gezonde levensstijl, promotie van gezondheid en ziektepreventie, is natuurlijk een heel juiste observatie. Als de federale overheid een protocol afsluit met de mutualiteiten dan wordt daarin bevestigd dat de verzekeraars gezondheidsverzekeraars moeten worden. Dat wij dus in het globale van het gezondheidsbeleid en de toegang tot gezondheidszorg moeten schuiven, is, denk ik, een beleidskeuze die breed moet worden gedragen. Dat is in ons land natuurlijk ook een institutionele kwestie, daar zijn we het uiteraard mee eens, maar het is ook een globale tendens die we onder ogen moeten zien.

De gemeenschappen zijn bevoegd voor gezondheidspromotie en ziektepreventie. Dat is natuurlijk niet loepzuiver te scheiden van wat federaal in de terugbetalingen gebeurt. Als je naar die bevoegdheid kijkt, dan moeten we vaststellen dat bij de rapportage in deze studie en de manier waarop ons land daarin wordt meegenomen, er geen onderscheid kan worden gemaakt tussen de cijfers van de verschillende gemeenschappen. Dat is voor mij een algemene observatie, ik heb het hier al meerdere keren gezegd: er wordt internationaal gebenchmarkt, maar voor de Vlaamse overheid is het soms frustrerend dat men dan over gemiddelden spreekt. Ik geef een voorbeeld: als je kijkt naar de darmkankerscreening van de laatste jaren in Vlaanderen, dan is er duidelijk een evolutie die een bepaalde snelheid heeft genomen. Dat is trouwens de reden waarom darmkanker in Vlaanderen volgens de cijfers van de ziekteverzekering sneller ontdekt en dus ook meer behandeld wordt. We kunnen dat dus moeilijk differentiëren aan de hand van deze cijfers, ofschoon die bevoegdheden zich in ons land in grote mate op het gemeenschapsniveau bevinden.

Kunnen we zeggen dat we veel of weinig doen? We hebben een aantal jaren geleden een grote gezondheidsconferentie gehad over levensstijl. Toen is er aan de hand van de beschikbare internationale cijfers grondig nagekeken waar we als land zijn gepositioneerd. De meest beschikbare cijfers waren die van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de conclusie van de onderzoekers die hebben bekeken waar men al die vergelijkingscijfers vandaan haalde, is dat de cijfers nauwelijks te vergelijken zijn. Andere landen stoppen in gezondheidspreventie andere issues dan ons land en het hangt er maar van af of je er de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) in stopt, of iets anders. Uit die OESO-cijfers blijkt dat we ons eigenlijk een beetje in het midden tussen onze buurlanden Nederland en Duitsland bevinden, maar het is heel moeilijk te meten.

Nog een laatste punt: van de gezondheidsrisico's die worden meegenomen om te kijken waarnaar de levensverwachting zal evolueren, werden er minstens acht expliciet meegenomen in de Vlaamse gezondheidsdoelstelling De Vlaming leeft gezonder in 2025. Hartaandoeningen, zwaarlijvigheid, alcohol enzovoort, kortom de zaken die te maken hebben met levensstijl en keuzes in levensstijl, hebben wij uitdrukkelijk geselecteerd als onze targets en prioriteiten om op in te zetten.

We zijn nu al twee jaar bezig om in alle levensdomeinen – het gezin, de lokale overheid, het werk, het onderwijs – alle stakeholders te betrekken en te appelleren om samen te werken om op die aspecten – voeding, bewegen, strijden tegen sedentair gedrag, verslavingsrisico's – in te zetten, precies om effectiever te kunnen zijn in onze gezondheidspromotie en het realiseren van onze doelstellingen. Als je kijkt naar de grote risico's in die cijfers, heb ik het gevoel dat wij, als Vlaamse Gemeenschap, in onze selectie van de dingen waarop we doorzetten, echt wel de juiste keuzes hebben gemaakt. Het zal de boodschap zijn om dat beleid consequent vol te houden en steeds scherper te maken, in de volgende jaren.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord, dat zeer uitgebreid is. Ik pik er vooral één ding uit. U zei dat het beter gaat bij de vrouwen. Maar ik wil net meer aandacht hebben voor de mannen. Het is nu misschien wel heel toevallig. Maar vandaag blijkt dat mannen onnodig vroeg sterven en dat dat niets te maken heeft met hun geslacht, maar vooral met hun ongezonde levensstijl en hun slechte gewoontes. Mannen zoeken bovendien veel minder snel hulp en zijn het niet gewoon om gebruik te maken van gezondheidsdiensten. Ze interpreteren allerhande symptomen ook helemaal anders en wachten liever af tot het te laat is. Bij ons thuis zie ik dat ook. Mijn vrouw doet, als ze een bepaald symptoom opmerkt, heel snel een beroep op dokter Google. Ik daarentegen wacht meestal veel te lang af.

Het meest hallucinante is dat hoogopgeleide mannen vaak de slechtste gewoontes hebben. Concreet betekent dat dat ik waarschijnlijk sneller naar de dokter zou stappen dan u, minister.

We moeten dus naar een manspecifieke aanpak gaan. Het lijkt me heel belangrijk dat er programma's zijn voor mannen, programma's die niet te lang duren en die bovendien een hoop humor bezitten.

Minister, kan het Vlaams Instituut Gezond Leven een studie oprichten om ook die hoogopgeleide mannen, die toch een grote groep vormen, te bereiken?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u sloot af met te zeggen dat u vindt dat de Vlaamse Regering de juiste keuzes maakt in haar gezondheidsbeleid. Maar

er is één grote blinde vlek in dat gezondheidsbeleid van de Vlaamse overheid, namelijk alles wat te maken heeft met milieu en gezondheid.

De afgelopen maanden stonden iedere vrijdag ouders aan de schoolpoort om gezonde lucht te vragen. Het wetenschappelijke bewijs dat natuur in de buurt ongelooflijk belangrijk is voor de gezonde lucht, maar ook voor het mentale welbevinden van de mensen, om ervoor te zorgen dat mensen bewegen en sporten, is overduidelijk. En toch blijft dit een blanco in uw gezondheidsbeleid.

Minister, wanneer zult u milieu en gezondheid eindelijk opnemen als gezondheidsdoelstelling in uw Vlaams beleid? Want het is overduidelijk dat dit cruciaal is voor de gezondheid van alle Vlamingen en Brusselaars. (*Applaus van Elisabeth Meuleman*)

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik moet de heer Moyaers toch tegenspreken wanneer hij het heeft over mannen en vrouwen. Mannen hebben wel degelijk een verhoogd risico door hun man-zijn. Denk maar aan hart- en vaatziekten. Bovendien zorgt testosteron voor een verhoogd risicogedrag, maar dat kunnen we misschien buiten beschouwing laten.

We hebben het nu vooral over de levensverwachting. Wat voor mij vooral belangrijk is, is kwaliteit van leven. En daarover hebben we hier nog niet gesproken. Hoe lang leven we allemaal nog kwalitatief? Het aantal jaren is daarin toch heel belangrijk. We moeten ons vooral daarop focussen.

Het aantal mensen met diabetes en obesitas stijgt. Er zijn veel meer mensen met comorbiditeiten. Vroeger ging er inderdaad te weinig aandacht naar preventie. Ik denk dat we in Vlaanderen al goede stappen vooruitzetten op dat vlak, maar we kunnen zeker nog een tandje bij steken.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Danielle Godderis-T'Jonck (N-VA): Minister, Vlaanderen investeert al fors in gezondheidspreventie. U vermeldde al het feit dat de Vlaming in 2025 gezonder zal leven. Maar het zal u niet verbazen, minister, dat mijn fractie graag de conclusies van de gezondheidsanalyse van The Lancet opsplijt volgens de deelstaten.

Bij de top tien van de knabbelaars aan onze levensverwachting worden heel wat aandoeningen gerekend. Mijn fractie blijft ijveren voor een betere suïcidepreventie en een gedegen screening van dikkedarmkanker. We pleiten ook voor een gestage uitbreiding van de populatie die wordt gescreend. Ik ben blij dat u het al had over dikkedarmkanker. Ik vind echter, samen met mevrouw Saeys, dat niet enkel de levensduur in ogenschouw moet worden genomen. We moeten het ook hebben over de kwaliteit van het leven. Ik pleit ervoor om fors te blijven inzetten op preventie, niet alleen om extra jaren op de teller te krijgen maar vooral om zo lang mogelijk een goede levenskwaliteit te behouden.

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Collega's, dit is een breed debat. Ik zal proberen punctueel een aantal zaken aan te geven.

Als België rapporteert op het internationale forum, ben ik absoluut vragende partij, ook in het kader van de interministeriële conferentie, om intern de effecten en cijfers te kennen op het deelstatelijke niveau. We moeten weten welke specifieke invalshoeken en prioriteiten de gemeenschappen hebben en wat

die opleveren als je internationaal rapporteert. Die internationale rapportages hebben jaren vertraging. Deze cijfers gaan over 2013. Ooit zal men de cijfers van 2017 en 2018 hebben, veronderstel ik. Maar ik maak me sterk dat de context in het parlement tegen dan ook al zal veranderd zijn. Er zit dus een zekere vertraging op. Maar u mag er wel op rekenen dat we dat consequent vragen. Als men rapporteert, moeten we het deelstatelijke niveau kunnen onderscheiden.

Wat betreft de levenskwaliteit, ben ik het er helemaal mee eens. Als we iets doen aan het Vlaamse welzijns- en zorgbeleid, dan is het wel het maken van de shift van een puur medisch model naar een breder model van levenskwaliteit. Naarmate we ook voor langdurige medische zorg en ondersteuning meer bevoegd zijn, is dat een evident kader waaraan je de doeltreffendheid van het beleid kunt afmeten.

Ik ben het er niet mee eens dat het milieubeleid geen deel uitmaakt van het Vlaamse gezondheidsbeleid. Die invalshoek is uiteraard een bevoegdheid van meerdere collega's. Wij werken actief mee. Zelfs in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen hebben wij met het Vlaams Instituut Gezond Leven tools gemaakt om in de lokale gemeenschappen te bekijken hoe je kunt streven naar een betere luchtkwaliteit, wat je aan de 'walkability' kunt verbeteren, en hoe je de publieke ruimte beter kunt inrichten. We bekijken met het milieubesluit ook de luchtkwaliteit in huis. We nemen op dat vlak wel degelijk een aantal initiatieven.

Mijnheer Moyaers, u pleit voor een specifieke aanpak van de hoger opgeleiden. Onze laatste Gezondheidsconferentie pleitte ervoor dat wij ons op settings zouden oriënteren. We hebben er bewust voor gekozen om te stoppen met het segmenteren van onze boodschappen. Als je op het einde van de levenscyclus van de vorige gezondheidsdoelstellingen een evaluatie maakte, kreeg je het volgende beeld: het zal je maar overkomen dat je in Vlaanderen een zwangere vrouw bent. Dan krijg je eerst een campagne over alcohol, dan iets over diabetesrisico's, dan iets over roken. Eigenlijk komt dat allemaal neer op fundamenteel dezelfde keuzes met betrekking tot de levensstijl. Daarom werd ervoor gepleit om niet thematisch op dit soort van doelgroepen in te werken, maar wel naar levensdomeinen en met veel meer geïntegreerde boodschappen. Ik heb begrepen dat deze keuze van Vlaanderen ook internationaal als een zeer terechte keuze wordt beschouwd.

Bert Moyaers (sp.a): Voorzitter, ik weet niet hoe het voor u zit, maar tegen 2040 zal ik 60 zijn. Dan heb ik nog een levensverwachting van een kwarteeuw. Ik denk dat we vandaag inderdaad nog meer euro's moeten durven te investeren in preventie dan nu al gebeurt. Het beleid van 'health in all policies', daar sta ik natuurlijk volledig achter. Ik heb het al vaker gezegd: elke euro die we vandaag in preventie investeren, zullen we tegen 2040 driedubbel kunnen terugverdienen omdat we die minder moeten uitgeven aan de medische sector. Met andere woorden, de uitdaging voor vandaag bestaat erin dat we niet langer zouden moeten uitblinken in medische behandelingen om ons tekort qua gezondheidspreventie te compenseren. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Mijnheer Moyaers, als ik in 2040 nog leef, ben ik 89 jaar.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de recente schandalen in de Belgische voetbalwereld

ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de recente schandalen in de Belgische voetbalwereld

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, collega's, minister, een van de mooiste dingen aan voetbal – en dat weet u, minister – is dat op 90 minuten alles kan gebeuren. Denk aan het mirakel van Vitosha Sofia voor de fans van Antwerp in 1989. Denk aan onze Rode Duivels op het WK, die op 14 seconden tijd de wedstrijd tegen Japan in de plooi hebben gelegd. Dat is iets dat heel veel mensen aantrekt. Een andere mooie zaak aan voetbal is dat honderden, duizenden mensen in Vlaanderen en in België zich elke dag opnieuw engageren als vrijwilliger om jongeren te leren wat het is om sportief te zijn, om je hard in te zetten, om jezelf beter te maken, om te leren omgaan met winnen en verliezen en om respect te hebben voor je tegenstanders.

Laat dat nu net in schril contrast staan met het ongelooflijke schandaal dat de afgelopen weken is losgebarsten bij ons, hier in België. Het gaat over witwassen, het gaat over makelaars die ongelooflijk veel macht hebben en allerlei corrupte zaken uithalen, het gaat over matchfixing en het gaat over diezelfde clubs en supporters die vandaag de dag in de steek worden gelaten omdat er sprake is van corruptie, winstbejag en valsspelers.

Minister, ik weet dat u een groot voetbalhart hebt. Ik weet dat u het met me eens bent dat er vandaag de dag een momentum is om dat op te lossen. Het is immers niet de eerste keer dat er zo'n schandaal losbarst. Dat is al gebeurd in de jaren 80. Iedereen kent de gokchinees Zheyun Ye. Vandaag staan we hier weer. Ik wil echter dat we hier over een paar jaar niet opnieuw staan. Ik wil dat we nu gebruikmaken van het momentum. Daarom kijk ik naar u. Ik weet wat uw bevoegdheden zijn, maar ik weet ook dat u geëngageerd bent, dat u kunt gaan aankloppen bij uw federale collega's, en ook internationaal. Welke stappen gaat u zetten om ervoor te zorgen dat die corruptie, dat die overdadige macht die makelaars nu hebben, zodat ze die ongelooflijk mooie sport verpesten, wordt afgebouwd, dat de sport opnieuw gezond wordt gemaakt en het voetbal wordt teruggegeven aan de supporters?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, collega's, minister, collega Annouri, ik zou hier over een aantal jaren wel nog opnieuw willen staan, maar dan misschien met een positieve vraag.

Sinds een aantal dagen davert de Belgische voetbalwereld op haar grondvesten. We zien dat spelers, makelaars, coaches, bestuurders en zelfs scheidsrechters worden opgepakt voor verhoor voor de zaken die collega Annouri net aangaf: matchfixing, corruptie en het onheus behandelen van spelers via het opstrijken van riante bonussen als makelaar. Dat is bijzonder pijnlijk op het moment dat onze Rode Duivels het Belgische mannenvoetbal op wereldniveau glans geven. Ik wil ook nog even onderstrepen dat het hier tot nu toe, dacht ik, enkel over praktijken in het mannenvoetbal gaat, maar misschien kunnen we daar ook nog eens een boompje over opzetten.

Minister, wat gaat u doen, als minister van Sport – want u hebt ter zake een hefboom, via uw subsidies aan Voetbal Vlaanderen, dat vertegenwoordigers heeft bij

de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) – en als minister van Werk, die verantwoordelijk is voor het statuut van de makelaar, om van deze crisis een opportuniteit te maken om het voetbal te zuiveren? Ik weet dat u zult zeggen dat u voor een reeks zaken niet bevoegd bent, want zoals bij veel zaken zijn er diverse ministers in andere regeringen bevoegd, op het federale niveau, in gewestregeringen, in gemeenschapsregeringen, maar ik zou graag hebben dat u zegt wat u wél zult doen. Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik ben altijd aangenaam verrast als mensen weten wat ik zal antwoorden. Ik was dat niet van plan en ik zal dat niet doen. Ik deel de verontwaardiging. Daar wil ik mee starten. Het onderzoek is nog altijd bezig, maar als wat daar schijnt te gebeuren waar is, iets waar ik van uitga, is dat een slag in het gezicht van de supporters, van de eerlijke spelers en, zoals al gezegd, van de vrijwilligers. Dit is het moment om stappen te zetten naar meer transparantie, naar meer democratie, naar meer interne controle en dus naar een beter bestuur van de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB).

Ik heb de clubs, de federatie en de Jupiler Pro League vanaf de eerste dag opgeroepen om de deuren voor het onderzoek te openen en om mee te werken. Ze moeten dit momentum aangrijpen om een aantal zaken uit te zuiveren. Ik ben blij dat ik van beide vrij snel een reactie heb gekregen. Ze willen en zullen meewerken. Ze zullen nagaan wat er kan gebeuren. Ik denk dat dit een goede zaak is.

Het punt waar ik vanuit de deelstaat iets aan kan doen, betreft het geheel van de makelaars. Er is net gesproken over de subsidies. Die subsidies gaan echter naar Sport Vlaanderen en hebben betrekking op het niet-professioneel voetbal. Er stroomt geen geld door naar de KBVB, tenzij dan voor specifieke diensten. Waar ik wel iets aan kan doen, is aan die makelaars.

We zitten met het nadeel van de Europese regelgeving. Tot 2011 was de erkenning van een makelaar noodzakelijk. In de wetgeving betreffende de private bemiddeling stond zelfs een maximumbedrag, 7 procent van een bruto jaarwedge, als maximaal makelaarsloon vermeld. Ten gevolge van de Europese Dienstenrichtlijn heb ik die maatregel moeten schrappen. Sinds januari 2011 is de erkenningsaanvraag voor spelersmakelaars opgeheven. Ik heb ook dat maximumbedrag moeten opheffen. Dit betekent dat een makelaar tegenwoordig enkel aan een aantal algemene voorwaarden moet voldoen. Voor zover ik weet, zijn er geen overtredingen begaan met betrekking tot die algemene voorwaarden waaraan de makelaars moeten voldoen.

Daarnaast moeten ze natuurlijk voldoen aan de wetten die in een land gelden, waaronder de fiscale wetten. Dat is een voorwaarde en we moeten hierover duidelijk zijn. Het gaat niet enkel om corruptie, maar er wordt ook gesproken over witwassen en over het niet-betalen of ontwijken van belastingen. De federale controles kunnen en moeten dergelijke zaken effectief aan het licht brengen.

Zoals ik al heb vermeld, heb ik telefonisch contact gehad met de Jupiler Pro League en met de KBVB. We hebben afgesproken elkaar komende vrijdag te zien. Ik verwacht van hen dat ze zelf met een aantal voorstellen komen. Ik hoop dat ze vanuit hun normen en waarden tot een aantal wijzigingen kunnen komen. Die wijzigingen moeten niet wetgevend zijn. Er bestaat een licentie voor spelersmakelaars. Op wetgevend vlak kan dat niet, maar zij kunnen dat wel doen. Ze zouden hierin een aantal zaken kunnen regelen. Ik heb hen gevraagd een aantal voorstellen te doen in verband met wat zij nu willen doen.

We onderzoeken nog wat ik op decreetgevend vlak eventueel kan doen om dit verder te ondersteunen. Op die manier kunnen we er echt toe komen dat nu de

stap naar corporate governance wordt gezet. Iedereen weet dat ik van goed bestuur mijn dada maak. Het is echter hoognodig dat dit nu in de voetbalwereld gebeurt en dat er stappen vooruit worden gezet. Als ik op decreetgevend vlak iets kan doen, zal ik dat doen. Ik wil me echter niet achter de wet verschuilen. Ik wil samen met hen tot een wijziging komen, zodat het voetbal opnieuw wordt wat het moet zijn, namelijk een sport waar we met plezier naar kijken of aan meedoen.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wie tegenwoordig met de gemiddelde voetbalsupporter praat, hoort dat hij ongelooflijk teleurgesteld is door wat er gebeurd is, maar dat hij zich al weken, maanden en jaren afvraagt waar het naartoe gaat met transferbedragen, budgetten en ethiek. Woorden als mensenhandel worden vaak in de mond genomen en volgens mij is dat in sommige gevallen terecht.

Ik heb vandaag gelezen dat de KBVB een voorstel in verband met de makelaars heeft gedaan. De KBVB wil meer transparantie en dat is mooi. Het is een stap vooruit. Ik kijk uit naar wat ze u komende vrijdag zullen vertellen.

Ik heb ook gelezen dat het volgens de sporteconoom professor Dejonghe niet voldoende zal zijn. Het financieel zwaartepunt ligt immers niet bij de clubs of bij de KBVB, maar bij de internationale makelaars die veel te veel macht hebben. Daarvoor kijk ik naar u.

En ik ga u weer een compliment geven, ik vind uw trackrecord op het vlak van doping en de aanpak van de dopingproblemen internationaal goed. Ik wil dat hetzelfde gebeurt op het vlak van transfers en makelaars. Welke stappen kunt en zult u internationaal en dus niet enkel met uw federale collega's zetten om dit aan te kaarten en te veranderen? Want wat ik zonet heb gezegd, mijnheer Poschet, is dat ik hier over enkele jaren niet opnieuw wil staan om dezelfde vraag te stellen na het zoveelste schandaal dat de sport kapotmaakt.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zou u eigenlijk verschillende dingen willen vragen, maar ik mag u maar één vraag stellen. Ik zou u kunnen vragen of u op Europees niveau een initiatief zult nemen om die Europese richtlijn opnieuw aan te scherpen, om de voorwaarden voor makelaars opnieuw aan te scherpen maar ik zal u dat niet vragen. Ik zou u ook kunnen zeggen dat ik niet heb gezegd dat u subsidies geeft aan de KBVB. Ik heb gezegd dat u een hefboom hebt via uw subsidies aan Voetbal Vlaanderen, dat wel leden heeft in de raad van bestuur van de KBVB. Ik zou u ook kunnen vragen of het u een goed idee lijkt wat de vakbond Sporta voorstelt, namelijk om makelaars te betalen van het bedrag dat de speler zelf krijgt van de club en of dat mag of niet, maar dat zal ik u ook niet vragen. Ik wil u wel vragen welke stappen u zult zetten ten aanzien van uw collega's in de deelstaatregeringen om een gezamenlijk initiatief te nemen. Sluiten die al dan niet aan bij wat u nu hebt gedaan?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Vorige woensdag zijn we inderdaad allemaal erg geschrokken en is duidelijk geworden hoe ziek ons voetbal is. Ik denk in de eerste plaats aan alle mensen die bezig zijn met jeugdopleiding in het voetbal en andere sporten en die hun boodschap verloren zien gaan. Ik ben zeer verheugd dat het gerecht hier nu werk van maakt en tot op het bot aan het uitzoeken is hoe dit allemaal in elkaar zit, zowel bij matchfixing als bij de fraude die wordt gepleegd. Wanneer dit echt een uitgezuiverde wonde is, is het onze taak om na te gaan hoe diep dit nu eigenlijk zat en om dan aan maatregelen te werken. We moeten nu niet overhaast te werk gaan en denken dat we de zaken snel kunnen oplossen. Volgens mij zit het daarvoor veel te diep.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Geldzoekers, familieleden van voetballers, ex-profvoetballers, in België kan vandaag iedereen makelaar worden wanneer die zich laat registreren bij de Voetbalbond voor slechts 500 euro. In België lopen er vandaag meer makelaars rond dan er spelers eerste klasse in de Jupiler Pro League zitten. Het lijkt alsof dit vandaag de Far West aan het worden is. Minister, ik ben blij te horen dat u vrijdag zult gaan samen zitten met de Voetbalbond met het oog op meer ethiek in die Pro League, want voetbal moet toch nog altijd een feest blijven.

Minister Philippe Muyters: Collega's, ik denk dat iedereen dezelfde verantwoordiging voelt na wat er is gebeurd. De grote vraag is nu wat we kunnen doen. Mijnheer Moyaers, ik ben het met u eens dat vandaag ongeveer iedereen makelaar kan zijn of worden. Men moet zich inschrijven bij de Voetbalbond, 500 euro betalen en twintig vragen beantwoorden en het is in orde. De wetgeving die er was en die wat verder ging, is door Europa vernietigd en wij hebben onze wetgeving moeten aanpassen.

Op basis van het gesprek dat ik vrijdag zal voeren, zal ik nagaan welke zaken alleen in Vlaanderen of in België kunnen of moeten gebeuren. Het hangt ervan af waar er wetgevend moet worden opgetreden of waar zij zelf optreden, want laat ons duidelijk zijn: de clubs, de Voetbalbond en de Pro League kunnen zelf al heel veel doen. Zij beslissen nog altijd zelf met wie ze wel of niet werken, en met welke normen en waarden zij werken. De wetgever kan een kader creëren maar de waarden en normen moeten zij zelf vastleggen.

Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik in de telefoongesprekken die ik daarover met beide organisaties heb gehad, echt wel de wil ervaren heb dat zij die stappen willen zetten. Ik ga dus bekijken wat er moet veranderen aan onze wetgeving in de gewesten, aan de wetgeving op Belgisch vlak en aan de wetgeving op Europees vlak. Ik zal mij engageren om daar waar het moet, op de deur te kloppen en te vragen om de wijzigingen uit te voeren. Ik denk dat dat een antwoord is, collega Annouri, op uw vraag wat ik op internationaal vlak zal doen in functie van het gesprek van vrijdag.

Mag de speler de makelaar zelf betalen? Volgens mij is dat net een van de elementen in de wetgeving, dat dat niet mag. Het is dus de club of de organisatie die moet betalen, en niet de speler zelf. In afwachting van het gesprek van vrijdag zal ik de initiatieven nemen die nodig zijn om dan de stappen te zetten naar een zuiverdere en een eerlijkere sport. Net zoals we dat bij de doping hebben gedaan, wil ik dat ook hier realiseren.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het schandaal van de afgelopen weken ondertussen iedereen wakker heeft geschud. U vraagt zich af wat we kunnen doen. Ik denk dat er drie dingen moeten gebeuren, wat mij betreft, als voetballiefhebber. Ten eerste moet op internationaal vlak het systeem van zotte, onethische transferbedragen en onethische rollen van makelaars aan banden gelegd worden. Er zijn voorbeelden van andere sportcompetities, collega's, zoals de Amerikaanse basketbalcompetitie, die op een veel ethischere, veel transparantere en veel financieel gezondere manier werken. We moeten een omslag maken. Ten tweede werd de link tussen matchfixing en gokken in het verleden al aangetoond en vormt die vandaag volgens mij nog altijd een probleem. We moeten vandaag het moment aangrijpen om tot op het bot te gaan en dat uit te roeien zodat dat niet meer het spel blijft bederven en financieel corrupte mensen naar voren brengt. Ten laatste, minister: geef de clubs terug aan de supporters. Je moet maar die fan zijn van KV Mechelen die in 2002-2003 de club heeft gered, om vandaag te zien dat je eigen club genoemd wordt in een

van de grote nieuwe schandalen. Dat kan niet meer. Er zijn genoeg internationale voorbeelden die dit aantonen: geef de clubs terug aan de supporters, ga er verantwoordelijk mee om, zorg ervoor dat de sport opnieuw eerlijk wordt voor iedereen. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, dank u voor het antwoord op mijn niet-gestelde vragen. De Vlaamse Gemeenschap geeft elk jaar meer dan 3 miljoen euro aan Voetbal Vlaanderen. Dat is geld dat goed besteed is, denk ik, omdat honderdduizenden Vlamingen en Brusselaars zelf van voetbal genieten, actief of passief, als coach en hoofdstrateeg vanuit hun zetel. Voetbal is iets dat mensen samenbrengt, iets dat mensen emancipeert en dat tot meer inclusie leidt. Ik heb deze middag nog voor de Beurs hier in Brussel de Belgian Homeless Cup gezien. Zelfs op dat niveau kan het mensen betrekken bij de samenleving. Het is dus absoluut waardevol. Waar we voor moeten zorgen, is dat die rotte appels eruit gaan.

Het gaat over daklozen, voorzitter, die Homeless Cup.

De voorzitter: Ik had het niet goed begrepen.

Joris Poschet (CD&V): Ik hoop echt dat u op die deuren gaat kloppen, zowel bij uw collega's op gewestelijk niveau, op gemeenschapsniveau, als op federaal niveau, maar zeker ook op Europees niveau, want ik kan niet geloven dat dit enkel een probleem is in ons land. Dank u.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Manuela Van Werde aan de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aandacht voor toerisme bij de VRT, naar aanleiding van het schrappen van het televisieprogramma 'Weg zijn wij'

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, vandaag lezen we in de krant dat het programma 'Weg zijn wij' wordt geschrapt op de VRT. What's in a name? 'Weg zijn wij' is nu ook weg. Het was een programma dat drie seizoenen liep, tien uitzendingen per seizoen. De voorganger, Vlaanderen Vakantieland, liep 25 jaar, elke week, met herhalings en hernemingen. Een verschil was dat 'Weg zijn wij' alleen over het binnenland ging, terwijl Vlaanderen Vakantieland ook aspecten uit het buitenland behandelde. De VRT heeft de afgelopen jaren al bespaard op haar culturele opdracht. Het lijkt erop dat die lijn wordt voortgezet. Mijn vraag aan u is dan ook: hoe zult u erop toezien dat de VRT de opdracht voor toerisme volwaardig blijft invullen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Toerisme en de VRT, toerisme op de VRT: dat is natuurlijk breder dan enkel het programma dat u schetst, een apart toerismeprogramma dat nu minstens tijdelijk van de buis verdwijnt. U hebt het aangegeven: drie seizoenen, telkens tien afleveringen, waarin drie BV's, bekende Vlamingen, op pad gingen.

De VRT heeft geoordeeld dat het programmaformat als dusdanig op zijn einde liep, en is nu aan het kijken hoe ze dat voortzet.

Er zijn zeker nog andere elementen binnen de algemene VRT-aandacht rond toerisme, of het nu gaat via Radio 2 met Toerisme Vlaanderen en met stedelijke en gemeentelijke toerismediensten, of het nu gaat via Iedereen Beroemd of De

Columbus, waar toch ook aandacht is voor toeristische plekken in Vlaanderen. Men doet het dus wel breder dan enkel het ene programma waaraan alles zou kunnen worden opgehangen. Ook in het jaarverslag kunt u lezen dat bijvoorbeeld rond de Vlaamse Meesters een aantal samenwerkingsverbanden zijn opgezet, die toch ook een internationale uitstraling hebben. Het is dus breder dan enkel het programma.

Ik wil er ook op wijzen dat de doelstelling waarnaar u verwijst in de beheers-overeenkomst wel degelijk als gehaald werd gekwalificeerd door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en door de gemeenschapsafgevaardigde, gemeenzaam de regeringscommissaris genoemd in de raad van bestuur. Dat doet me allemaal besluiten dat op dit ogenblik de VRT op dat vlak doet wat ze moet doen.

Men heeft me wel verteld dat het de bedoeling is dat er een vervolg komt op 'Weg zijn wij'. Ik maak het heel algemeen, mevrouw Van Werde, omdat het noch aan u, noch aan mij is om te bepalen welk programma dat dan zou moeten zijn. Men zit op dit moment met Toerisme Vlaanderen, Logeren in Vlaanderen en andere partners aan tafel om na te gaan hoe men hieraan een vervolg kan breien.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, dank u wel. Ik ben blij dat u De Columbus en nog andere programma's aanhaalt. Ik weet uit ervaring welke impact toeristische programma's op tv kunnen hebben. Minder dan op de radio, dat is zeker een feit. Het programma dat u net noemde, is toch een zeer brede interpretatie van het begrip toerisme. De aandacht bij de voorganger lag vooral op de toeristische plaatsen en mogelijkheden, en ook op cultuur. In dit programma ging de aandacht vooral uit naar de personen die in beeld liepen, om het oneerbiedig uit te drukken.

Ik wil hier ook nog even de bedenking bij maken dat de toeristische sector in Vlaanderen goed is voor 200.000 jobs. In 2016 was de toeristische sector goed voor 8,6 miljard euro. Dat was het jaar van de aanslagen, dus ik neem aan dat dat cijfer nu nog gestegen is.

Ik weet het, het is geen opdracht van de VRT om de toeristische industrie aan te zwengelen, maar het was een mooie win-winsituatie omdat er ook cultuur aan bod kwam. Dat is een ideale combinatie.

In de commissie Toerisme hadden we het er nog over een jaar geleden. Toen zei minister Weyts dat hij het betreurde dat er een manco was gevallen na het verdwijnen van Vlaanderen Vakantieland. Ook de toeristische sector voelt dat natuurlijk zo aan. Maar ik ben heel blij dat u zegt dat de kans bestaat dat de toeristische sector mee aanschuift bij eventuele gesprekken over een opvolger. Daarover ben ik zeer positief.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Toerisme als onderdeel van cultuur is inderdaad uitdrukkelijk opgenomen in de beheersovereenkomst tussen Vlaanderen en de VRT. Dat gaat niet alleen op een verbredende manier waar de programma's die worden opgesomd, zeker hun rol vervullen, maar ook op een verdiepende manier. Zo staat het er. Misschien moet eens worden uitgeklaard wat we daar precies mee bedoelen, en welke programma's de VRT in haar aanbod heeft om ook op een verdiepende manier, niet alleen rond cultuur in het algemeen, maar ook rond toerisme voort te werken.

Ik vond het in elk geval een interessante actuele vraag, want zoals mevrouw Van Werde aangeeft, is toerisme een belangrijke economische sector. Als de VRT er op die manier kan toe bijdragen dat het toerisme verder bloeit in Vlaanderen, des te beter.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Dat formats op een gegeven moment op zijn, is een normale gang van zaken. Minister, ik ben blij te vernemen dat de VRT wel van plan is om een opvolger te bedenken voor een toeristisch programma. Een programma over toerisme in eigen land is heel belangrijk om die belangrijke economische sector te promoten. Media-aandacht is daarvoor zeer cruciaal.

Ook de Vlaamse tv-kijker zou heel blij zijn met een hedendaagse, frisse versie van Vlaanderen Vakantieland, dat toch is opgedoekt wegens de forse besparingen die de VRT heeft moeten slikken. Dat mag ook nog eens gezegd zijn.

Dus, wat ons betreft: graag een Vlaanderen Vakantieland 2.0, ook graag opnieuw met Manuela desnoods.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik zal niet meteen doorgaan op de laatste opmerking van mevrouw Segers, maar wil toch iets zeggen.

Ik wil niet interfereren in het zendschema of in de keuze die de VRT maakt. In deze tijden zijn cultuur en kunst – kijk naar de Vlaamse Meesters – gelukkig een belangrijke bouwsteen van het toeristische beleid. Laat ons daar gelukkig om zijn, vooral vanuit het oogpunt van participatiebevordering, van deelname. Dat wordt versterkt door initiatieven als de museumPASS. Laat ons dat even in het licht stellen en zeggen dat je met een toeristisch programma op een heel toegankelijke manier grote groepen van de bevolking bereikt en toeleidt naar kunst en cultuur. Dat is een dimensie die je niet met een cultuurprogramma, zelfs niet met een nieuwsitem, kunt bereiken. Als er dus in mijn hoofd een reden moet zijn om daar aandacht voor te hebben, dan is het deze. Het zou een spiegel moeten zijn van dingen die je moet zien, van dingen die je kan zien, iets dat op een zeer toegankelijke manier dingen duidelijk maakt voor potentiële bezoekers. Voor de rest moeten we afstemmen op National Geographic.

Minister Sven Gatz: Ik dank de laatste spreker voor zijn tussenkomst omdat ik denk dat dit de juiste manier is om de problematiek aan te snijden. Ik ben altijd een beetje op mijn ongemak wanneer wij hier net tegen die grens aan gaan om te zeggen wat er op de VRT te zien zou moeten zijn en waarom. Juist daarom sluiten we een beheersovereenkomst. Die gaat over verbreding en verdieping. Verbreding cultuur: in mijn ogen en met wat ik weet worden die doelstellingen wel gehaald. Over verdieping – we hebben het dan meer over het aanbod van Klara, hoewel niet alleen – zullen we zeker nog een discussie hebben. Dat spreekt voor zich.

Met toerisme is het hetzelfde. Toerisme brengen op de VRT is inderdaad geen doel op zich, maar is een manier om cultuurparticipatie te bevorderen. Zo staat het ook in de strategische doelstellingen van de beheersovereenkomst. Wanneer de Vlaamse Regulator voor de Media, de gemeenschapsafgevaardigde, de regeringscommissaris – die in dezen toch beter geplaatst zijn dan mezelf – zeggen dat de doelstellingen gehaald zijn, dan zijn ze gehaald. Wanneer ik zeg dat er een vervolg komt op het toeristisch programma dat nu is weggevallen, dan moeten we, met de autonomie die de openbare omroep toekomt, enige omzichtigheid aan de dag leggen om te zien hoe de VRT dat doet, wetende dat er ook in veel van haar andere programma's aandacht wordt besteed aan toerisme.

Mevrouw Van Werde, ik denk dat we hier zeker nog een positief vervolg aan zullen zien, al was het maar omdat de VRT zelf ook wel ziet dat het interessant is om veel mensen te bereiken met interessante toeristische items. De manier waarop ze dat doet, hoe vaak ze dat doet en dergelijke meer, daar kunnen we

inderdaad van oordeel over verschillen. Dat is op zichzelf ook wel interessant, maar de toetsing gebeurt door andere mensen dan de beleidsmensen, dan de politiek. Die gebeurt misschien wel globaal door ons, maar strategische doelstelling per strategische doelstelling is het aan de Vlaamse Regulator voor de Media, de raad van bestuur en de gemeenschapsafgevaardigde binnen die raad van bestuur. Dat lijkt me een goed en delicaat evenwicht.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, ik ben blij met uw antwoord en ik hoop dat de VRT de unieke kans om cultuur aan toerisme te koppelen, met alle voordelen die de heer Caron heeft opgenoemd, niet laat liggen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de reactie hierop van de Vlaamse Regering

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de reactie hierop van de Vlaamse Regering

ACTUELE VRAAG van Jan Van Esbroeck aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de reactie hierop van de Vlaamse Regering

ACTUELE VRAAG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het verbreken van de diplomatieke banden met Vlaanderen door Spanje en de economische impact hiervan voor Vlaamse bedrijven

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister-president, gisteren was het een jaar geleden dat Catalaanse politici en geweldloze actievoerders in de cel werden gegooid naar aanleiding van het organiseren van een onafhankelijkheids-referendum of onafhankelijkheidsacties. Ze zitten trouwens in de cel zonder enig uitzicht op een proces.

In plaats van tot inkeer te komen, doet de Spaanse regering er nog een schepje bovenop, want ze verbreekt nu ook de diplomatieke banden met Vlaanderen omdat onze parlementsvoorzitter, de aimabele pacifist Jan Peumans, de hardhandige aanpak van de Spaanse autoriteiten tijdens het onafhankelijkheids-referendum in Catalonië en het opsluiten van politici en burgers, alleen wegens hun politieke mening, heeft veroordeeld.

Mijns inziens zou hij daarvoor niet op het matje geroepen moeten worden, maar net geprezen, omdat hij een van de weinige politici is die de moed heeft om de schending van de mensenrechten en van de rechtstaat in Spanje te veroordelen. Waar is namelijk de ophef van de andere partijen, als het gaat over de schending van democratische rechten in Spanje? Waar is ook de geloofwaardigheid van die andere partijen, van die harde roepers, als het gaat over landen als Polen en Hongarije, landen die nota bene geen geweld gebruikten tegen hun burgers, in tegenstelling tot Spanje?

Minister-president, ik hoop dan ook dat dit parlement vandaag over alle partijgrenzen heen als één man of één vrouw achter zijn voorzitter gaat staan. Het enige dat we hem namelijk kunnen verwijten is dat hij het heeft opgenomen voor de essentie van ons politiek bestaan, met name het democratische recht op vrije meningsuiting. Daarom wil ik u vragen om de acties en uitspraken van de Spaanse regering ten aanzien van de parlementsvoorzitter, maar ook en zeker ten aanzien van de vertegenwoordiger van uw regering in Madrid, vandaag, hier in dit parlement, krachtig te veroordelen. *(Applaus bij het Vlaams Belang en de N-VA)*

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, collega's, we hebben wat de Catalaanse kwestie inhoudelijk betreft allemaal al een resolutie goedgekeurd. Dat is dus geen punt. Ik moet wel zeggen dat, als we als instelling, het Vlaams Parlement, een mening naar buiten brengen, de voorzitter die wel degelijk moet veruitwendigen. Anderzijds moet het ook duidelijk zijn wanneer de voorzitter van het Vlaams Parlement een persoonlijke mening weergeeft. Dat is heel duidelijk wat ik stel, voorzitter. We hebben elkaar deze voormiddag ook gebeld en we zijn het erover eens dat er een verschil bestaat tussen een persoonlijke mening en de mening van de voorzitter van een instelling, namens die instelling.

Minister-president, wat ik wel even naar voren wil brengen, is dat het voor mij niet kan dat een executieve macht een maatregel neemt vanwege de uiting van een mening van een parlements lid, welke die ook is. Dat kan niet. Met andere woorden, een diplomatieke relatie is er een tussen executieven, niet tussen een wetgevende en een executieve macht. In Madrid heeft nota bene de nieuwe regering blijkbaar nog niet door dat er een scheiding der machten bestaat. Ik veroordeel dus ten stelligste dat de Spaanse regering het diplomatieke statuut van onze vertegenwoordiger intrekt op basis van uitspraken van een parlements lid, ook al gaat het om de voorzitter van het parlement. Zeggen dat er geen diplomatieke relaties meer zijn, is natuurlijk nog iets anders, maar voor mij komt het daar wel op neer. Ik wens dat toch echt wel te veroordelen, want ik begrijp het niet, ook niet vanuit een institutioneel standpunt. Het is onbegrijpelijk dat de Spaanse regering dit doet, hoe gevoelig sommige kwesties ook kunnen liggen.

Mijn vraag naar u toe u is heel eenvoudig. Wilt u contact opnemen met de Spaanse regering, om hen te wijzen op de scheiding der machten en om hen te wijzen op het feit dat dit parlement zich waarschijnlijk unaniem niet kan vinden in dit soort van onzinnige maatregelen, omdat ze niet thuishoren binnen een normaal democratisch bestel, waar de scheiding der machten wel degelijk bestaat? *(Applaus bij de N-VA en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Minister-president, collega's, gisterenavond bereikte ook mij het toch wel onthutsende bericht dat de Spaanse regering de diplomatieke status van de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Madrid heeft afgenomen.

Zoals vermeld, hebben wij hier inderdaad een resolutie goedgekeurd, over alle partijgrenzen heen. Alle 124 volksvertegenwoordigers gingen ermee akkoord en dat is het verhaal dat we het afgelopen jaar, tot op de dag van vandaag, allemaal verkondigd hebben. Er zitten daar trouwens nog steeds mensen in gevangenis, omdat ze hun mening naar voren gebracht hebben.

Minister-president, ik maak mij inderdaad enorm ongerust, want wat er nu in Spanje gebeurt, heeft niets of weinig met een rechtsstaat te maken. Het gaat om het beknotten van de vrije meningsuiting, niet alleen van gewone mensen, maar

zelfs van volksvertegenwoordigers, van ons allemaal hier. Wij mogen onze mening niet verkondigen, en dat baart mij enorm veel zorgen.

Vanmorgen heb ik wel vernomen uit uw eerste reactie in de media dat u de Spaanse ambassadrice bij u zou roepen. Ik wilde u ook onmiddellijk vragen of u haar wil vragen naar onze commissie te komen. Wij vragen al meer dan een jaar om haar in onze commissie te horen over deze vreselijk moeilijke situatie in Spanje.

Mocht u haar dan toch spreken, zien en horen, kunt u haar dan ook aanmanen om in onze commissie te worden gehoord? Minister-president, graag ook wat meer duiding over de rest van de situatie. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, minister-president, collega's, begin september in het jaarlijks overleg met onze algemeen afgevaardigden van de Vlaamse Regering, overleg van de commissie Buitenlandse Zaken en de algemeen afgevaardigden van de Vlaamse Regering (AAVR), hebben zij ervoor gepleit om hun diplomatieke statuut te versterken. Ze hebben erop gewezen dat, om hun werk goed te doen, ze eigenlijk protocolair wat hoger zouden moeten worden ingeschaald, dichterbij de ambassadeur. Het is niet niks dat ze een diplomatiek statuut hebben. Het is dus heel pijnlijk dat dat in dit geval wordt ingetrokken.

We hebben hier pas een Baskische delegatie ontvangen die erg jaloers was op onze internationale bevoegdheden. Uiteraard is een diplomatennetwerk daar een essentieel onderdeel van.

Vorig jaar heb ik u ook een vraag om uitleg gesteld over wat er in Vlaanderen gebeurt rond Catalonië en de impact daarvan op onze betrekkingen met Spanje. Ik denk dat het goed is om onze goede banden met Catalonië in de verf te zetten, maar Spanje is natuurlijk een stuk groter. We hebben er ook belangen. We hebben contacten op het vlak van export, op het vlak van toerisme, op het vlak van cultuur enzovoort. Die zijn ons ook heel erg dierbaar. We stellen vast dat het in Madrid niet een kwestie is van de ene regering waar vroeger naar werd verwezen, maar dat ook de nieuwe regering een beetje op dezelfde lijn zit en dezelfde koers vaart.

Onze zorg is dat in het algemeen de goede betrekkingen met Spanje niet in het gedrang komen. Wij geloven dat goede contacten met Catalonië verenigbaar zijn met goede banden met Spanje. Minister-president, wat gaat u doen om die banden die nu blijkbaar toch een serieuze knauw hebben gekregen, te waarborgen en om onze algemeen afgevaardigde de kans te geven om met een goed diplomatiek statuut zijn werk daar te doen? Hij doet dat niet alleen bij Spanje maar ook bij de Wereldorganisatie voor Toerisme (UNWTO). Hij heeft er heel wat werk en een goed statuut is absoluut nodig om zijn werk te kunnen doen, anders is hij eigenlijk zoals een vertegenwoordiger die een multinational vertegenwoordigt en dat is niet wat past bij onze AAVR's.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, gisteravond heeft onze algemeen afgevaardigde in Madrid mijn diensten op de hoogte gebracht van de beslissing van de Spaanse regering. Ik heb vanmorgen kennis kunnen nemen van de inhoud van de verbale nota. In die verbale nota beroept Spanje zich op artikel 9 van het Verdrag van Wenen en zegt beslist te hebben om de accreditatie van onze vertegenwoordiger in te trekken, wat betekent dat hij zijn diplomatiek statuut verliest, dat hij zijn immuniteit verliest, dat hij zijn nummerplaat verliest enzovoort. Maar hij mag blijven werken op de ambassade en mag er als werknemer verder zijn diensten verlenen zonder enig diplomatiek statuut.

In die verbale nota staat nog iets meer, met een zo mogelijk nog veel grotere impact. Er staat uitdrukkelijk dat Spanje niet van plan is om in de toekomst ook nog andere diplomatieke vertegenwoordigers van Vlaamse zijde te accrediteren. Die motivatie van Spanje vindt u terug in het persbericht dat gepubliceerd is en dat u ongetwijfeld allemaal hebt gelezen. In die motivatie staat dat die beslissing is genomen omwille van de in de ogen van Madrid ontoelaatbare en ongepaste uitslatingen van de voorzitter van uw parlement.

Hoe moeten we dit allemaal inschatten? Ik denk dat er geen enkele economische impact is en geen toeristische impact. We leven gelukkig in de Europese Unie die niet alleen gebaseerd is op democratische rechten, niet alleen een unie is van rechten, waarden en vrijheden, maar die ook een grote interne markt is waar geen handelsbelemmeringen of andere barrières kunnen worden opgeworpen. Er is ook geen enkele beslissing genomen ten aanzien van ons toeristisch kantoor of ten aanzien van onze kantoren van Flanders Investment & Trade.

Dat belet niet – en dat is de essentie van deze zaak – dat dit een zeer zwaar diplomatiek incident is, omdat naar mijn aanvoelen dit ongezien is binnen de Europese Unie.

Bij mijn weten is het niet meer gebeurd sinds de oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal in 1951, en ik denk zelfs nooit meer sinds 1945, dat er op die manier interstatelijk – binnen de Europese Unie – gereageerd wordt.

Dit is normaal gezien de zwaarste sanctie die men neemt als een diplomaat zich misdragen heeft, als er misdrijven gepleegd zijn, als er spionage gepleegd werd, of als het beleid tussen de staten conflictueus is. Alleen dan worden diplomatieke relaties verbroken, of worden er diplomaten teruggedroepen. En dat is hier natuurlijk helemaal niet het geval.

Dat betekent dat dit, in mijn ogen, een zeer disproportionele sanctie is, die een grote impact heeft, niet alleen op Vlaanderen en de bilaterale relaties tussen Vlaanderen en Spanje, maar ook op de relaties tussen België en Spanje. Want je kunt er vanuit institutioneel oogpunt niet omheen: onze diplomaat maakt deel uit van de diplomatieke vertegenwoordiging in Madrid, het is een diplomaat die daar via de Belgische ambassade geaccrediteerd is.

Ik heb beslist om de ambassadeur bij mij te roepen. Ik wilde die ontmoeting vanavond laten plaatsvinden, maar de ambassadeur heeft laten weten vandaag niet in Brussel te zijn. Ik ga de uitnodiging verplaatsen naar vrijdag, en ik ga in mijn onderhoud inderdaad ook beklemtonen wat hier al gezegd is, en wat ik ook al in de media heb gezegd: dit is een vrije, democratische staat, met recht van spreken en vrije meningsuiting voor iedereen. En een mening uiten kan in mijn ogen nooit aanleiding geven tot dit soort disproportionele reacties, tot dit soort sancties.

Bovendien is er een scheiding der machten. Het parlement heeft een resolutie goedgekeurd – bij mijn weten unaniem of vrijwel unaniem – waarin het geweld dat destijds gepleegd is, veroordeeld wordt. Ik ben daar ook uw boodschapper in geweest, de voorzitter van uw parlement is daar ook uw boodschapper in geweest. Maar dit is een democratie met vrije meningsuiting, 'freedom of speech', en anderzijds met een scheiding der machten. Bij mijn weten heeft dit parlement zich ook al uitgesproken over situaties in andere lidstaten binnen de Europese Unie – ik denk aan Polen en Hongarije – zonder dat dit aanleiding gegeven heeft tot dit soort tegenreacties. Ik denk dat ook de federale Kamer vroeger al soortgelijke standpunten ingenomen heeft.

Ik heb de ambassadeur dus uitgenodigd; ik ga wijzen op de principes die voor ons belangrijk zijn. Ik ga vragen of we opnieuw tot normale relaties kunnen

komen, op basis van gezond respect voor elkaar, en op basis van de institutionele realiteit in dit land.

In dat opzicht heb ik vanmorgen de federale minister van Buitenlandse Zaken gecontacteerd. Ik heb ook aan hem gevraagd om contact op te nemen met de ambassadeur. Hij zal dat ook doen, en hij zal de ambassadeur ook wijzen op die principes: de scheiding der machten en het recht van vrije meningsuiting. Ik heb hem ook gevraagd om de ambassadeur te wijzen op de institutionele realiteit in dit land. Wij zijn een federaal land met interfederale bevoegdheden, met buitenlandse bevoegdheden voor Vlaanderen en de andere deelstaten.

In mijn ogen is dit dus een majeur incident dat om opheldering vraagt. De minister heeft gezegd dat hij de ambassadeur inderdaad zal convoceren. Ik ga nu eerst afwachten. Ik zal in dialoog moeten gaan met Spanje – dat was ook de vraag die gesteld werd. Ik kan dat enkel doen via de ambassade, want dat is de geëigende weg. Ik heb onmiddellijk het initiatief genomen, maar de afspraak die ik voor vanavond voorgesteld had, kan dus niet doorgaan. Daarom zal ik proberen om die afspraak vrijdag te laten plaatsvinden. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord. Ik hoop dat u bij die ontmoeting kunt zeggen dat het parlement deze middag unaniem gesproken heeft, en dat het gezegd heeft dat wij de acties van de Spaanse regering niet tolereren. Want het zijn niet de woorden van parlamentslid Jan Peumans of van andere parlementsleden over de Spaans-Catalaanse kwestie die in vraag gesteld moeten worden, maar net het feit dat de andere partijen zwijgen. Spanje had tot voor kort een christendemocratische regering, en heeft nu een socialistische regering. Het zijn net de partijen die altijd de mond vol hebben van democratie en rechtsstaat, die nu, wanneer de rechtsstaat in Spanje geschonden wordt, hun mond houden, omdat het over bevriende partijen of bevriende landen gaat.

Ik hoop dat wij vandaag vanuit het parlement duidelijk zeggen dat wij dat niet tolereren dat politici of burgers wegens het uiten van hun politieke mening worden opgesloten in een lidstaat van de Europese Unie, waarvan men toch zou mogen verwachten dat ze de waarde van democratie en rechtsstaat aanvaardt. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voor mij is de essentie dat het onbegrijpelijk is dat een regering een maatregel neemt versus een andere regering – want daar komt het op neer – vanwege de uitlatingen of een expressie van een lid van een parlement. Dat gaat niet. Ik heb daarnet al gezegd dat er voor mij een groot verschil is tussen de voorzitter die namens de instelling spreekt en de voorzitter die spreekt als parlamentslid. Voor mij is het in dezen het tweede. Het kan dus niet dat men een executief ambtenaar een diplomatiek statuut ontnemt, omdat een parlamentslid onder ons een mening geeft. Ik kan er zo ook een paar andere geven over andere landen. Als dat alle diplomatieke relaties zou opschorten, dan denk ik dat we een enclave op onze aardbol zouden worden. Dat is niet de bedoeling.

Bij dezen, op de meest duidelijke manier: ik aanvaard niet dat de Spaanse regering dit soort maatregelen neemt op basis van het feit dat een parlamentslid van het Vlaams Parlement een eigen mening ventileert waar hij of zij absoluut recht op heeft. Dit is niet aanvaardbaar. Ik wens, minister-president, dat u dat in die bewoordingen ook duidelijk overbrengt aan de vertegenwoordiger van de Spaanse regering. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister-president. Wij zijn inderdaad benieuwd naar wat de onderhandelingen allemaal teweeg zullen brengen en naar de resultaten daarvan.

Collega's, Spanje begint stilaan een abonnement te nemen op disproportionele reacties op gebeurtenissen. We hebben dat gekend op 1 oktober en we kennen dat vandaag weer. Dat moet eigenlijk wel aan banden worden gelegd. Er zijn grenzen aan alles. Collega's, we gaan ons hier toch niet laten muilkorven door een ander land, omdat wij een mening hebben over een situatie in een ander gebied? We doen dat op zovele vlakken. We doen dat met zovele landen, meestal unaniem, soms met een gewone meerderheid. Maar onze mening als volksvertegenwoordiger moeten we toch kunnen geven? We gaan ons toch nooit laten muilkorven en ervoor zorgen dat andere landen ons met intimidatie en agressieve druk de mond zullen snoeren? Daar zal onze fractie nooit akkoord mee gaan. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Collega Janssens, ik denk dat u af en toe sessies mist in het parlement, want anders zou u weten dat wij ook vanuit onze fractie het buitensporige geweld hebben veroordeeld. We hebben die resolutie mee ingediend. En hier op de tribune en op andere plaatsen hebben we gesteld dat verkozen politici in een parlement thuishoren en niet in de gevangenis.

Minister-president, het is heel goed dat u ook de federale minister van Buitenlandse Zaken hebt ingeschakeld, want het feit dat wij over een diplomatiek netwerk beschikken en dat dat operationeel moet kunnen zijn, is deel van onze federale logica. In die zin is het erg belangrijk dat ook vanuit de Federale Regering dat signaal naar Spanje vertrekt. Hopelijk kan onze Belgische ambassadeur in Spanje die boodschap daar verder verspreiden.

Ik wijs er nog op dat we er in onze resolutie voor hebben gepleit dat de Vlaamse Regering de dialoog tussen Madrid en Catalonië mee zou ondersteunen. En dat kan natuurlijk alleen maar als je beschikt over mensen met een diplomatiek statuut. Dat is een van de voorwaarden om dat element van de resolutie effectief invulling te kunnen geven. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Collega's, ik beaam natuurlijk dat de reactie van de Spaanse minister van Buitenlandse Zaken op de uitlatingen van collega Peumans overtrokken en disproportioneel zijn. Ik vind dat we collega Peumans moeten steunen in zijn recht op vrije meningsuiting. Daar valt niets op af te dingen. Wij kunnen dat niet over onze kant laten gaan.

Ik vind de demarche van Madrid ook zeer ontgoochelend, omdat ze haaks staat op een aantal positieve evoluties die zich ondertussen wel hebben voorgedaan in Spanje. Pedro Sánchez is, trouwens met steun van de Catalaanse pro-onafhankelijkheidspartijen, premier geworden. Hij heeft na zeven jaar de dialoog met die partijen weer opgestart en hij heeft de intentie uitgedrukt om van Spanje een volwaardige federale staat te maken. Ik denk dat dat zaken zijn die wij kunnen ondersteunen. Ik hoop dat dit inderdaad majeure incident die evolutie niet breekt en dat we, minister-president, kunnen kijken hoe we vanuit Vlaanderen de Spaanse regering en de Catalanen kunnen steunen in het op gang houden van de dialoog over een transformatie van Spanje naar een volwaardige federale staat. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik richt me eerst tot u. De Groenfractie steunt u in uw terecht en blijvend protest tegen het opsluiten van verkozen

politici in Spanje. Ik maak zelfs het onderscheid niet tussen u als parlements lid en als voorzitter. Als voorzitter hebt u een rol te spelen in een democratie en bent u een van de sleutelspelers in en de behoeders daarvan. Mijn fractie dingt daar geen millimeter op af. Ik vind dat u dat volledig terecht blijvend in de verf zet. Ook wij vinden dat verkozen politici in een parlement horen en niet in een gevangenis. (*Applaus*)

Minister-president, ik heb uw antwoord uiteraard zeer goed gehoord. U hebt de steun van de Groenfractie om op alle mogelijke fronten zeer duidelijk te maken aan Madrid dat het afnemen van het diplomatiek statuut, zoals collega Daems zegt, van iemand die een Vlaamse Regering vertegenwoordigt, disproportioneel is en niet in maat staat tot het recht van een voorzitter van het parlement. Dat is een van de sleutelspelers in de democratie, om die democratie te behoeden. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): We zijn het duidelijk allemaal eens. Ik zou zeggen: 'Peumans for president.' Proficiat, voorzitter.

Alle gekheid op een stokje, we zijn het allemaal eens dat wat hier nu gebeurt, onaanvaardbaar is. Ik denk dat onze positie in Vlaanderen kracht moet worden bijgezet, ook vanuit het federale, Belgische niveau. Ik vraag me af, minister-president, of we daar nu eigenlijk een zicht op hebben. Komt er ook een scherpe reactie vanuit het Belgische niveau? Zal de minister van Buitenlandse Zaken opdracht geven aan zijn bevoegde diplomaten om een heel duidelijk en scherp standpunt in te nemen ten aanzien van Spanje?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, zoals gezegd heb ik onmiddellijk het nodige gedaan ten aanzien van het federale niveau. Ik heb u gezegd wat de afspraak is met de federale minister. Hij gaat de ambassadeur uitnodigen en gaat tekst en uitleg vragen bij die beslissing. Hij gaat wijzen op de institutionele realiteit in dit land, op de boodschap, namelijk de vrijheid van meningsuiting, en op het principe van de scheiding der machten. Ik denk dat dit heel normaal is en dat dit de boodschap is die hier gehoord is.

Collega Vandenbroucke, ik ben het met u eens. Ik had ook verwacht dat met die nieuwe socialistische regering er een nieuwe wind zou waaien. Daarom ben ik compleet verrast door deze disproportionele maatregel die ongezien is. Diverse parlementsleden hebben erop gewezen dat niet alleen in dit maar ook in andere parlementen herhaaldelijk toestanden in het buitenland, ook binnen de Unie, aangeklaagd zijn. Dit leidt nooit tot dit soort maatregelen om de facto te zeggen: 'We schorten de diplomatieke relaties op of verbreken ze.' Misschien kunt u in het kader van de broederschapen binnen de socialistische partijen uw collega's in Madrid eens bij de les brengen op dit punt, collega Vandenbroucke. (*Applaus bij de N-VA*)

Wat de boodschap van dit parlement is, heb ik goed begrepen. Ik zal uw tolk zijn. Collega Kennes heeft nog eens exact gezegd wat hier in het verleden als standpunt werd ingenomen: het veroordelen van het disproportioneel geweld en de boodschap dat verkozen politici niet in de gevangenis thuishoren. Maar ik begrijp dat dit parlement unisono zegt: 'Dit land is een rechtsstaat. Dit land is een democratie. Dit land kent de scheiding der machten'.

Zoals Justitie bij ons onafhankelijk is en dus ook onafhankelijk oordeelt over een verzoek tot uitlevering, tot overlevering, zo ook is er scheiding der machten tussen parlement, wetgevende macht en uitvoerende macht. En bovenal is er

vrijheid van meningsuiting. Dat is de boodschap die ik ook zal overbrengen. Ik denk dat dat belangrijk is, collega's, want het gaat hier over waarden en principes waarop de Europese Unie gefundeerd is. Zoals ik daarstraks zei, is dit niet alleen een grote interne markt, dit is een democratische Unie, een Unie gebaseerd op rechten en vrijheden. Een van de fundamentele principes daarbij is het recht op vrije meningsuiting. Dat zal namens u mijn boodschap zijn aan Spanje. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, na het unanieme standpunt in dit parlement, bijgetreden door uzelf – waarvoor dank – denk ik dat het ook wel eens tijd is om uw boodschap niet alleen over te brengen aan Spanje, maar ook aan de rest van de Europese Unie. Want het kan toch echt niet dat in een lidstaat van de Europese Unie politieke tegenstanders worden opgesloten vanwege hun meningen, als waren ze politieke criminelen, als waren ze criminelen van welke soort dan ook.

Het is inderdaad tijd om te zeggen dat ook democratische separatisten, of ze nu wonen in Vlaanderen, in Catalonië of waar dan ook, recht hebben op vrije meningsuiting, recht hebben op de democratische plicht om te zeggen waarvoor ze verkozen zijn. Zij moeten inderdaad ook in tegenstrijd kunnen gaan met de machthebbers, met de elite van dit land, ook en vooral wanneer hun mening anders is dan die van de elite van dat land. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, collega's, we kunnen niet blijven herhalen wat we al hebben gezegd. Er is een mening van een verkozen iemand. Daar valt niet op af te dingen. Dat is parlementaire diplomatie. Er is de relatie tussen landen, staten, regio's. Dat is reguliere diplomatie. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat men de vermenging maakt tussen de normale, reguliere diplomatie en het feit dat een parlamentslid, wanneer hij of zij dat wil, over eender welk onderwerp, wanneer dan ook, welke mening dan ook mag ventileren. Dat is essentieel aan een democratie. Maar blijkaar is dat niet als dusdanig doorgedrongen in Madrid.

Tot slot, mijnheer Peumans, wil ik u aanraden toch maar op te letten wanneer u nog eens naar Spanje gaat, want je weet nooit wat er daar kan gebeuren. (*Gelach*)

Jan Van Esbroeck (N-VA): Collega's, ik dank u voor uw eensgezindheid. Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het is heel duidelijk. We hebben er vertrouwen in.

Volstaat het dat we het hier allemaal eens zijn? Ik denk het niet. Daarin geef ik de heer Sanctorum zeker gelijk. Hier aan de overkant moeten ze het ook eens zijn. Maar ook in het Europese Parlement. Want ik verwacht, zeer in het kort, echt wel steun van het hele Europese Parlement. Ik hoop dat onze collega's daar zullen aan kaarten dat de vrije meningsuiting heilig is, voor iedereen. (*Applaus bij de N-VA*)

Ward Kennes (CD&V): Minister-president, ik denk dat u met de steun van het parlement – hopelijk vrijdag – uw ontmoeting kunt hebben met de ambassadeur. Ik ben ook tevreden dat er op het federale niveau een aantal initiatieven zullen worden genomen.

Ik zou u willen vragen om ons op de hoogte te houden van de verschillende stappen die zullen worden gezet. Het onderhouden van goede diplomatieke contacten met iedereen, met Madrid, met Barcelona, is heel belangrijk, voor Vlaanderen en voor het ondersteunen van de dialoog waarachter we ons allemaal hebben geschaard. (*Applaus bij N-VA en CD&V*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Franc Bogovic aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over digitale vaardigheden en artificiële intelligentie in het hoger onderwijs

De voorzitter: De heer Bogovic heeft het woord.

Franc Bogovic (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het onderwerp van artificiële intelligentie is al een aantal keren aangehaald in dit parlement. Iedereen onderschrijft het belang dat digitale vaardigheden en artificiële intelligentie zullen hebben voor onze economie. Ze zijn essentieel voor zowel onze arbeidsmarkt als onze administratie. We hebben dus mensen nodig die de discussie beheersen.

Maar wat las ik gisteren in De Tijd? De 'efforts' die wij als Vlaanderen nemen en doen om artificiële intelligentie te stimuleren bij onze studenten en onze medeburgers, zijn op dit moment nog vrij beperkt. Bij de 'efforts' die we dan wél nemen, is er een 'overinschrijving'. Aan de KU Leuven is er een master-na-masteropleiding artificiële intelligentie, waarop 500 kandidaten 'appliqueren' en slechts 259 mensen inschrijven. Dat toont aan dat de vraag zeer groot is.

Minister, wat kunt u doen om onze onderwijsinstellingen aan te moedigen om digitale vaardigheden en artificiële intelligentie in het bijzonder een veel prominentere rol te laten spelen in ons opleidingsaanbod?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Bogovic, dank u voor uw allereerste actuele vraag. *(Applaus)*

Wij hadden afgesproken dat u snel een actuele vraag zou stellen. *(Opmerkingen)*

Ja, dat is zo. Bij de opening van het jaar kwam de eerste actuele vraag van de heer De Ro. Ik dacht toen dat hij van onze nieuwe collega zou komen.

Het is een zeer interessant thema. Ik zag dat de cijfers voor de manama's spectaculair zijn. Er zijn inderdaad bijzonder veel inschrijvingen. Het thema beroert enorm veel studenten. Mijn kabinet ontvangt veel vragen over die thema's van studenten, zelfs uit het secundair onderwijs.

We ondernemen op drie terreinen actie. Ten eerste in het secundair onderwijs zelf. In de eindtermen zullen digitale competenties in het algemeen en dus de interesse voor artificiële intelligentie (AI) een prominentere plaats innemen. Ten tweede bij de hogeronderwijsinstellingen. Ik kan hen niet verplichten om nieuwe opleidingen te organiseren. Zij moeten aanvragen indienen.

Zo heeft de Hogeschool West-Vlaanderen (Howest) een opleiding digitale kunsten en videogames. Die opleiding boomt en is trouwens de beste ter wereld. Ze hebben daar weer een prijs voor gekregen.

Je voelt dat de hogeronderwijsinstellingen inspelen op de maatschappelijke noden. Ik verwacht de komende periode initiatieven in dat verband.

Daarnaast was er overleg, onder meer met minister Muyters, om een soort basisvak AI in te voeren. Ik vind dat een bijzonder goed idee. Als je een opleiding organiseert, trekt dat studenten aan die alleen maar daarin geïnteresseerd zijn. Zelf heb ik rechten gestudeerd. AI kan in dat domein in de toekomst een zeer prominente plaats innemen. Ik zou het zeker goed vinden om te bekijken of zo'n basisvak kan worden georganiseerd. Je moet die AI niet noodzakelijk in één vak stoppen. Je kan dat in heel veel studierichtingen toepassen. Net zoals je kan

kiezen voor ondernemen als basisoptie, lijkt AI mij zoiets te worden de komende jaren. Ik zal daarover met onze hogeronderwijsinstellingen overleggen.

Voor wat betreft het secundair onderwijs is er al actie ondernomen. Op de twee andere terreinen zal er heel binnenkort actie worden ondernomen.

De voorzitter: De heer Bogovic heeft het woord.

Francois Bogovic (Open Vld): Minister, dank u wel. Vandaag lezen we in de krant dat het Wereld Economisch Forum (WEF) België nog lager inschat voor wat betreft competitiviteit. Dat komt vooral door de ICT-skills. De werkelijkheid gaat sneller dan het land. We kunnen de initiatieven in ons land zien, zoals het initiatief van federaal minister van Digitale Agenda De Croo met betrekking tot het Digital Belgium Skills Fund. De initiatieven die u noemt zijn zeer goed. Maar het lijkt erop dat dit mogelijk te traag is.

Wat kunt u doen om de aandacht hiervoor zeer snel te versterken? We moeten daarbij zeker kijken naar de voorbeelden die er al zijn in het buitenland. Daar hebben ze veel meer aandacht voor dit onderwerp.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, het is inderdaad belangrijk dat we in het onderwijs veel aandacht schenken aan AI. We moeten dat doen in het hoger onderwijs, maar ook in het secundair onderwijs. Ik vraag me af hoe we dat ook kunnen doen in de lerarenopleiding. U spreekt over een extra vak, of over aandacht in het secundair onderwijs voor AI binnen alle vakken. Dan is het belangrijk dat we bekijken wat daarvan de impact is op de lerarenopleiding.

Ik wil ook nog even terugkomen op een uitspraak van rector Luc Sels van de KU Leuven. Hij zei dat het belangrijk is om in de toekomst binnen ons onderwijs ook extra aandacht te hebben voor 'arts and design' omdat we op de arbeidsmarkt evolueren naar een ander soort jobs, waarbij creativiteit centraal komt te staan. Ook daarvoor moeten wij in het onderwijs aandacht hebben. Op welke manier kunnen wij ons daarop voorbereiden?

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Volgens de technologiefederatie Agoria zouden we tegen 2020 ongeveer 7000 AI-experts nodig hebben, wat betekent dat we eigenlijk over twee jaar een groot tekort aan dergelijke profielen zullen hebben, naar schatting ongeveer 4000 mensen te kort. Dan merken we dat er bijna een numerus clausus wordt ingevoerd, dat de belangstellenden zich eigenlijk niet meer kunnen inschrijven. Dat is toch wel jammer, en ik denk dat we daarover moeten waken, dat zo'n toestand toch moet worden tegengegaan. Minister, ik hoop dus dat u het met me eens bent dat de belangstelling voor dergelijke opleidingen niet mag worden afgeremd.

U had het over de gesprekken waarover ook minister van Innovatie Muyters twee weken geleden sprak, de gesprekken die bezig zijn met de universiteiten over dat basisvak. Ik zou graag weten of er al wat meer zicht is op de stand van zaken daaromtrent.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Ik heb initiatieven op drie fronten opgelijst. Eerst en vooral, gaat het te snel, gaat het niet snel genoeg? Het is volgend jaar dat onze nieuwe eindtermen een start nemen in het secundair onderwijs. Dat start in het eerste middelbaar. Shocktherapie is dus onmogelijk. Men vindt, en dat is heel terecht, dat de digitale competenties ook bij onze jeugd nog niet sterk genoeg zijn. Dat is net waarom we met deze regering stappen

voorwaarts hebben gezet om daarin verbetering te brengen. We hebben op dat vlak de juiste maatregelen genomen, denk ik, en we hopen dat die eindelijk van start gaan het komende schooljaar.

In ons hoger onderwijs is er nu, zoals ik al zei, een aanbod manama. Collega Cordy, u hebt gelijk: het is jammer dat er een selectie is. Ik zie echter dat onze instellingen altijd bijzonder creatief zijn om op zo veel mogelijk plaatsen zo veel mogelijk opleidingen te laten plaatsvinden. Ik denk dus dat dit zich zal stabiliseren. Collega Bogovic, zoals u hier zei, ik vraag me af of de instellingen hadden gedacht dat het zo'n vaart zou nemen, dat er zoveel enthousiasme en zoveel kandidaten zouden zijn om de opleiding te volgen, maar ik ben ervan overtuigd dat dit zich wel zal zetten in de komende periode.

Wat het algemene vak betreft, dat is ook iets waarover je gesprekken kunt voeren en waarover je ideeën kunt poneren, maar als dat er komt, dan kan men dat perfect in de curricula inschrijven. Ik zit niet aan het stuur wat dat betreft, maar het moet natuurlijk wel kwalitatief gebeuren en het moet multi-inzetbaar zijn. Wat ik echter niet ga doen, is nu plots een of andere campagne lanceren om je beter te scholen inzake digitale competenties. Ik denk dat we er gewoon voor moeten zorgen dat het aanbod ruim genoeg is.

Collega's, als ik de inschrijvingen voor onze STEM-opleidingen (Science, Technology, Engineering and Mathematics) bekijk, want dan krijg je daar meteen ook een beetje een zicht op, dan zie ik dat die dit academiejaar opnieuw met 2 procent zijn gestegen, wat een uitstekende zaak is. Je ziet dus wel dat de interesse toeneemt. Ik erken dat er een achterstand is, dat we echt wel werk moeten maken van die sprong voorwaarts, maar ik ben het er niet mee eens als men de indruk geeft dat we dat niet doen. De aandacht vanuit het onderwijsveld is immers bijzonder groot. We hebben als regering ook het vertrouwen gegeven aan onze universiteiten en onze hogescholen om zelf in te staan voor het aanbod. Wij financieren en er moet een kwaliteitstoets zijn, maar ik zie dat men daar ook echt wel zeer intens aan werkt.

Franc Bogovic (Open Vld): We mogen deze boot niet missen. Daarom ben ik zeer blij met de initiatieven, zowel inzake specialisatie als inzake brede opleidingen, die u opnoemde. De realiteit is echter dat de dag van vandaag in Nederland al volledige opleidingen worden aangeboden, bachelor en master, en ik denk dat wij dat het best ook zo snel mogelijk beginnen te doen. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

De voorzitter: Mijnheer Bogovic, ik vind dat u dat voor een eerste keer zeer goed hebt gedaan. Het was uw eerste vraag. Ik zag een beetje zenuwen, maar de tweede keer gaat dat veel beter.

De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.08 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.21 uur.*

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Verkiezing van een plaatsvervangend lid

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 22, tweede lid, van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de

ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, de verkiezing van een plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, ter vervanging van mevrouw Barbara Caen, ontslagnemend, destijds op voordracht van de N-VA-fractie verkozen.

Bij brief van 5 oktober 2018 draagt de heer Matthias Diependaele, voorzitter van de N-VA-fractie, mevrouw Liesbeth Stroobandt voor als plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Vraagt iemand hieromtrent het woord? *(Neen)*

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik mevrouw Liesbeth Stroobandt verkozen tot plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Mevrouw Liesbeth Stroobandt zal eerstdaags worden uitgenodigd om in handen van uw voorzitter de voorgeschreven eed af te leggen.

VOORSTEL VAN DECREET van Robrecht Bothuyne, Wilfried Vandaele, Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele noodsituatie – 1710 (2018-2019) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Koen Van den Heuvel bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Robrecht Bothuyne, Wilfried Vandaele, Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele noodsituatie.

De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, het betreft de dringende noodsituatie die is ontstaan inzake onze bevoorradingszekerheid op het vlak van energie. Dit voorstel van decreet moet hieraan tegemoetkomen.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Mijnheer Bothuyne, blijkbaar is die zo spoedeisend omdat het licht in dit land morgen of overmorgen al zal uitgaan. Ik zou, in alle eerlijkheid, graag wat meer duiding krijgen over de vraag waarom dit uitgerekend vandaag moet worden behandeld.

Ik heb begrepen dat de energiebevoorrading, afhankelijk van de weersomstandigheden en dergelijke, in november of december 2018 in het gedrang kan komen. Het is nu begin oktober 2018. Ik zou graag weten waarom dit niet naar de commissie kan worden verwezen. We kunnen dat dan volgende week al bespreken en er eventueel al over stemmen. Nadien kan het voorstel dan naar de plenaire vergadering komen. Ik vind dat u nogal kort van stof bent om de spoedeisendheid te duiden. Ik zou daar graag wat meer uitleg over krijgen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik sluit me om een heel eenvoudige reden aan bij de heer Vandenbroucke. Als er spoedeisende omstandigheden zijn, kunnen we ook in de commissie werken. We zijn bereid dat volgende week ten gronde te bekijken en ons daarover volgende week, eventueel met een mondeling verslag, tijdens de plenaire vergadering uit te spreken. Ik vind dat het gaat om essentiële

en technische zaken. Ik zou graag wat meer toelichting krijgen over de reden waarom de plenaire vergadering dit nu met spoed moet behandelen.

De voorzitter: Mijnheer Bothuyne, kunt u dit nog even toelichten waaruit de hoogdringendheid bestaat? Dan kunnen we bij zitten en opstaan beslissen.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik was van plan het een en het ander tijdens de bespreking van het voorstel van decreet toe te lichten. In september 2018 heeft de Federale Regering een dreigend stroomtekort vastgesteld. Vorige week heeft de federale minister van Energie aan de noodrem getrokken met betrekking tot de vergunningsprocedures die noodzakelijk zijn om een aantal installaties tegen november 2018 op gang te trekken. Hoewel de Vlaamse Regering de procedure heeft vereenvoudigd en verkort, is aan het verkrijgen van een omgevingsvergunning nog steeds een flinke doorlooptijd verbonden. Dat duurt nog steeds meerdere weken. In het korte tijdsbestek dat ons is gegeven, is het onhaalbaar om tegen november 2018 klaar te zijn en de bevoorradingszekerheid te garanderen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Robrecht Bothuyne, Wilfried Vandaele, Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele nood-situatie onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Robrecht Bothuyne, Wilfried Vandaele, Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele houdende afwijkingen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele nood situatie.

De algemene bespreking is geopend.

Het stuk is voor iedereen op het internet geplaatst. We hebben het stuk niet gedrukt omdat dat weer papier verbruikt. We denken aan de duurzaamheid. Aangezien iedereen altijd zijn iPad gebruikt om de zittingen te volgen, is het volstrekt mogelijk om stuk 1710 te lezen. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Het zou niet logisch zijn als ik niet zou vragen dat er een papieren versie wordt rondgedeeld, niet uit ouderwetsheid maar ik vind dat dat deel uitmaakt van de parlementaire documentatie.

De voorzitter: U wilt dus graag een gedrukt stuk? U zult dat binnen de drie minuten hebben. Wil nog iemand een gedrukt stuk? Twee stuks dus.

De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Tot enkele weken geleden scheen niemand zich veel zorgen te maken over de stroomvoorziening in ons land. Federaal minister van Energie Marghem die verantwoordelijk is voor de bevoorradingszekerheid achtte het niet nodig en niet nuttig om een strategische reserve aan te leggen om eventueel dreigende stroomtekorten op te vangen.

In september bleek echter dat een deel van onze verouderde en helaas ook niet meer up-to-date kerncentrales deze winter niet zou draaien zodat we in november en december kunnen worden geconfronteerd met een stroomtekort. Er worden tal van maatregelen genomen zoals contacten met Duitsland, dat kwam gisteren nog in het nieuws, maar er is ook aan de verschillende deelstaten gevraagd om bij te springen. Minister Marghem heeft ons concreet gevraagd om te bekijken op welke manier we de doorlooptijd voor het krijgen van vergunningen en procedures kunnen inkorten zodat er in november effectief bijkomende productiecapaciteit kan komen en kan worden voorzien in voldoende megawatt aan energieproductie in dit land.

De procedures die gepaard gaan met het aanvragen van een omgevingsvergunning hebben een doorlooptijd van meerdere weken, en dat is te lang om te voldoen aan de noden van een acuut en dreigend stroomtekort. Vandaar het voorstel van decreet dat vandaag aan u wordt voorgelegd. Daarbij kan in een heel uitzonderlijke situatie, in een civiele noodsituatie zoals omschreven in de federale energieregelgeving, de Federale Regering aan de Vlaamse Regering vragen om gebruik te maken van het decretaal kader dat vandaag wordt voorgelegd om in het kader van een dreigend stroomtekort een afwijking toe te kennen op de gewestelijke vergunningsplicht in geval van civiele noodsituaties. Het moet gaan over tijdelijke installaties, over installaties met een vermogen van minimum 1 megawatt. Het gaat ook over een beperkte periode van 120 dagen, eenmaal verlengbaar met 60 dagen.

Er zijn een aantal restricties ingeschreven in dit voorstel van decreet. Deze installaties kunnen bijvoorbeeld niet in ruimtelijk kwetsbaar gebied worden opgestart. Er is duidelijk ingeschreven dat de milieuvoorwaarden van VLAREM onverkort van toepassing blijven en er is een informatieprocedure ingeschreven aan de bevolking via de Vlaamse overheid en via de gemeenten over waar dergelijke installaties zouden worden opgestart.

Het ontslaat de Vlaamse Regering er uiteraard niet van om blijvend en urgent te blijven voldoen aan de doelstelling inzake groenestroomproductie, energiebesparing en de uitbouw van een stevig net om op die manier in de toekomst stroomtekorten structureel te voorkomen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het is voor ons belangrijk dat het hier gaat over uitzonderlijke situaties. Zoals de heer Bothuyne al uitlegde, is de bedoeling dat op vraag van de Federale Regering en met de toestemming van de Vlaamse Regering energiecentrales kunnen worden opgestart zonder omgevingsvergunning. Dat is iets waar ik normaal wat huiverig tegenover sta maar het gaat hier echt wel om een tijdelijke maatregel. Zoals de heer Bothuyne uitlegde, gaat het over maximaal 120 dagen, eenmaal verlengbaar met 60 dagen voor installaties van meer dan 1 megawatt die aansluitbaar zijn op het distributienet. Dat garandeert toch min of meer dat er niet ergens te velde een generator wordt neergezet. In de praktijk zou het met zekerheid gaan over bestaande sites.

De regeling geldt niet in natuurgebieden – voor ons is dat heel belangrijk –, niet in beschermd duingebied of Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Zelf had ik graag gezien dat habitatgebieden, speciale beschermingszones (SBZ), ook zouden worden uitgesloten. Uiteindelijk zullen we de tekst toch goedkeuren zoals hij hier voorligt om geen tijd te verliezen.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Collega's, ik vind het eerlijk gezegd behoorlijk ver gekomen dat we op deze manier snel snel over een voorstel van decreet moeten stemmen om zoiets fundamenteels als onze energiebevoorrading te kunnen verzekeren. Het is zelfs een beetje gênant dat op deze manier een antwoord moet worden geboden aan een situatie die is ontstaan door een gebrek aan visie en beleid inzake onze energiebevoorrading.

Ik zal eerlijk zijn: ik heb het voorstel van decreet niet grondig kunnen lezen. Ik neem aan dat weinigen dat hier hebben kunnen doen. Ik heb toch een vraag. Collega Vandaele, ik heb u horen zeggen dat de afwijkingsregeling beperkt is in de tijd. Maximaal 120 opeenvolgende dagen, eenmalig verlengbaar door de Vlaamse Regering. Ik begrijp dat telkens wanneer er zich een noodsituatie voordoet of wanneer die officieel wordt uitgeroepen, de teller opnieuw vanaf nul begint te lopen. Wat u als tijdelijk voorstelt, zou eigenlijk wel eens behoorlijk permanent kunnen zijn, zolang het fundamentele probleem van de energiebevoorrading van dit land niet opgelost geraakt. Begrijp ik dat goed?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Wat hier voorligt, is natuurlijk het gevolg van een mank energiebeleid van de voorbije jaren op de verschillende niveaus. Het is jammer dat we nu plotsklaps oplapwerk moeten doen om hieraan tegemoet te komen.

Ik besef natuurlijk wel dat noodsituaties noodmaatregelen vragen, maar ik ben wel bang dat we met dit voorstel van decreet de doos van Pandora gaan opentrekken. Ik begrijp niet goed waarom we dat niet dinsdag in de commissie konden behandelen, en vervolgens woensdag in de plenaire vergadering. Ja, op een week zal het echt niet aankomen. Dit schept bij mij een beetje wantrouwen.

Niemand kan ertegen zijn dat je tegenover een noodsituatie een noodmaatregel stelt, maar dat is toch heel uitzonderlijk. Wat nu voorligt, beantwoordt niet helemaal aan die situatie. Daarom zijn we geneigd ons te onthouden, niet omdat we per se tegen noodmaatregelen zijn, maar de manier van werken vinden wij allesbehalve. Ik kan niet ten volle de gevolgen inschatten van wat hier voorligt.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): We moeten er vooral voor zorgen dat we met de instemming met dit voorstel van decreet niet aan paniekzaaijerij doen. In het verleden werden op andere niveaus bepaalde dingen voorspeld die nooit zijn uitgekomen. We moeten de bevolking niet nodeloos angst aanjagen.

In elk geval kan niemand tegen een afwijkregeling zijn bij een dreigend energietekort. Als dit kan worden verholpen met dit voorstel van decreet, zoveel te beter. Het is alleen een beetje eigenaardig dat dit voorstel van decreet wordt ingediend door de meerderheid, onder andere door collega Gryffroy.

Mijnheer Bothuyne, ik hoor u in uw inleiding zeggen dat het dreigend energietekort te maken heeft met het niet-functioneren van de kerncentrales. Ik zou het natuurlijk kunnen omdraaien door te zeggen dat we jarenlang niet genoeg hebben voorzien in het onderhoud van de kerncentrales. Daarom vind ik het een beetje eigenaardig dat u dit hier zomaar stelt namens de meerderheid.

We gaan hier natuurlijk het debat niet voeren over de energiebevoorrading. Ik vraag alleen of u namens de volledige meerderheid spreekt, of dat dit enkel een CD&V-standpunt is.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, ik kan u bevestigen dat het namens de hele meerderheid is. Of we nu in een land wonen dat stijf staat van de kerncentrales of van de windmolens, deze situatie staat los van welke bevoorradingsstrategie ook.

Mijnheer Sintobin, even ter herinnering: het is niet de Vlaamse, noch de federale overheid die kerncentrales moet onderhouden. Het is de privé-exploitant die daarvoor moet opdraaien. Wanneer marktfactoren falen, moet de overheid paraat staan om in te grijpen. Dit is hier exact het geval.

Collega's, als u bezorgd bent dat dit een achterdeur is om alle vergunningen overboord te gooien, dan volstaat het om naar de definitie van civiele noodsituatie te kijken. Dan is het heel logisch en coherent dat de inwerkingtreding van deze uitzonderingsmaatregel gekoppeld is aan deze strikte bepalingen en dus niet permanent kan zijn en dat er niet om de haverklap een civiele noodsituatie kan worden uitgeroepen. Wat dat betreft is voor mijn fractie de maatregel voldoende beperkt en kan en zal die niet misbruikt worden. Maar we kunnen het ons, gelet op het huidige energieklimaat, niet permitteren dat deze maatregel niet in werking zou kunnen treden. Een week wachten, twee weken wachten – zonder paniek te willen zaaien –: we zouden onszelf voor het hoofd slaan mochten we deze maatregel nog niet hebben genomen op het moment dat het nodig is.

De voorzitter: De heer Sanctorum-Vandevoorde heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik heb snel het voorstel van decreet doorgenomen. Het is jammer dat het niet alleen over gasinstallaties gaat, want er staat expliciet ook in dat het over dieselinstallaties gaat. Als we ermee beginnen om verouderde dieselinstallaties in gang te trekken om ons stroomtekort op te lossen, dan zijn we ver van huis.

Ik heb een concrete vraag over de procedure. In artikel 4 staat beschreven wat er moet gebeuren op Vlaams niveau. Artikel 4, 1°, stelt dat de federale minister, bevoegd voor de energie, de Vlaamse Regering in kennis stelt van een dreigend energietekort. Dat is weinig informatie. Welke evaluatie gebeurt er precies waarop de Vlaamse Regering de beslissing kan nemen? Kan daar iets meer uitleg over worden gegeven? Op welke manier wordt de vaststelling gemaakt van een dreigend stroomtekort? Is dat op basis van een advies van een energieregulator?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dit is inderdaad geen vrijkaart om gelijk welke installatie voor onbepaalde duur in gang te trekken. Neen, dit gaat echt over civiele noodsituaties. Die vinden een rechtsbasis in de Europese richtlijn inzake de milieu-effectenbeoordeling, maar uiteraard ook in het wettelijke kader dat daaromtrent bestaat op het federale niveau. Er is federaal een hele procedure uitgewerkt wanneer zo'n civiele noodsituatie bij een dreigend energietekort kan ontstaan. Dat is onder andere op advies van de hoogspanningsnetbeheerder. Er wordt dus niet lichtzinnig omgegaan met deze uitzonderlijke procedure. Anderzijds is het wel dringend noodzakelijk om de regelgeving op deze manier aan te passen om geen tijd verloren te laten gaan, want de nood is effectief hoog.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Ik vind het ook een beetje straf dat dit er zo snel door gejaagd moet worden.

Wat betekent het zinnetje dat er ook afwijkingsregelingen kunnen komen voor niet-vergunde installaties? Zullen we nu niet-vergunde installaties regulariseren die eerder niet vergund zijn geweest? Wat betekent dit zinnetje?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dit is geen regularisatie van gelijk welke installatie. Het is een heel beperkte afwijking, zowel in tijd als in aard van de installatie, op de milieuvergunningsregelgeving. Het is dus geen regularisatie die op langere termijn effect kan hebben.

Jan Bertels (sp.a): Ik lees maar wat er staat : "(...) remediëren, bijvoorbeeld door de tijdelijke plaatsing van gas- of dieselinstallaties of het heropstarten van bestaande, niet-operationele of niet-vergunde installaties (...)". Hoe moet ik dit nu begrijpen? Toch dat niet-vergunde installaties kunnen worden geoperationaliseerd?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Uiteraard, dat is de aard van het voorstel van decreet dat hier voorligt omdat er geen tijd is om de volledige vergunningsprocedure te doorlopen om deze installaties effectief in werking te stellen.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): U moet wel iets voor ogen houden. Wanneer Elia vaststelt dat er de volgende dag een nijpend stroomtekort ontstaat dat niet kan worden aangevuld door de markt en wanneer de strategische reserve niet volstaat om het tekort te dichten en er een afschakeling dreigt, dan wordt alle capaciteit die we, bij wijze van spreken, in kelders hebben staan, gebruikt, om ervoor te zorgen dat het netwerk niet ineenslukt. Ik weet niet wie van u in zijn gemeente wil gaan uitleggen dat er een dieselgenerator staat die niet gebruikt is waardoor het afschakelplan in actie is moeten treden. Dit is een maatregel die in uiterste noodzakelijkheid wordt aangewend wanneer alle andere middelen hebben gefaald, maar we moeten wel klaarstaan om hem te kunnen gebruiken wanneer nodig.

Johan Danen (Groen): Ik heb nog een bijkomende vraag. Ik begrijp nog altijd niet waarom we dit niet in de commissie ten gronde kunnen behandelen. Het gaat over niet-vergunde installaties. Ik begrijp de aard van het voorstel van decreet, maar betekent dat dan ook dat die installaties niet aan VLAREM moeten voldoen?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Zoals u in het voorstel van decreet kunt lezen onder artikel 4, blijft VLAREM onverkort van toepassing.

Johan Danen (Groen): Wie doet de toetsing dan?

Robrecht Bothuyne (CD&V): De diensten van de Vlaamse overheid kunnen optreden zoals bij elke andere installatie die aan de VLAREM-regels moet voldoen.

Johan Danen (Groen): En daar is dan wel voldoende tijd voor?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ja.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1710/1)

– De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
79 leden hebben ja geantwoord;
19 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 24 oktober 2018 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– De vergadering wordt gesloten om 16.44 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Jan Bertels, Franc Bogovic, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Anke Van dermeersch, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

An Christiaens, Andries Gryffroy, Els Robeyns, Axel Ronse, Steve Vandenberghe: ambtsverplichtingen;

Bruno Tobback, Francesco Vanderjeugd: familieverplichtingen;

Rob Beenders, Jos De Meyer, An Moerenhout, Tine van der Vloet: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Jean-Jacques De Gucht, Renaat Landuyt

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans,

Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Joris Vandenbroucke